बिसेन डेन्टल केअर

डॉ.दिप(पंकज) बिसेन डॉ.खुशबू बिसेन(पटले)

दंत व मुख रोगविशेषज्ञ

बी.डी.एस.(नागपूर)

ताज मेरीप्लेक्स, गर्ल्स कॉलेज रोड गोंदिया

सकाळी:- ११ ते ३ सायं ६ ते ९ वाजेपर्यंत संपर्क:- ९५४५६८१८७०

साप्ताहिक http://berartimes.com

बेरार टाईम्स

मुख्य संपादक :- खेमेंद्र कटरे, सहसंपादक :- सुरेश भदाडे

गोंदिया शहरात बेरार टाईम्सचा अंक चौरसिया पान सेंटर जयस्तंभ चौक गोंदिया येथे उपलब्ध

आर.एन.आय.क्र. एमएएचएमएआर/२०११/४६५१० | वर्ष -१४ गोंदिया | अंक २० | बुधवार,दि.२३ एप्रिल २०२५ | पृष्ठ-४ | किंमत-३ रुपये | Postal Reg.No.NPMFL/104/2025-2027

मनरेगा आयुक्तांची मोटारसायकलने मनरेगाच्या कामावर भेट

गोंदिया,-महाराष्ट्र ग्रामीण रोजगार हमी योजना ही मजूर वर्गासाठी जीवनदायनी ठरली आहे. योजनेमुळे लोकांच्या हाताला शंभर दिवस काम मिळू लागले आसून अनेक मजुरांचे स्थलांतरण थांबले आहे.त्यातच महात्मा गांधी रार्ष्टीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेचे आयुक्त डॉ.भरत बास्टेवाड यांनी आयुक्त पदाचा पदभार सांभाळल्यानंतर पहिलाच दौरा गोंदिया जिल्ह्याचा केला.आणि या दौर्यात मजुरांशी संवाद साधण्याकरीता चारचाकी वाहन त्या कामाच्या ठिकाणी पोचत नसल्याचे निदर्शनास आल्यानंतर त्यांनी मोटारसायकलने प्रवास करुन अर्जुनी येथील पाझर तलावाच्या गाळ काढण्याच्या कामात व्यस्त असलेल्या मजुरांशी भेट घेत त्यांच्याशी संवाद साधला.

दरम्यान या आर्थीक वर्षात राज्यात १३.५० कोटी लाख मनुष्यदिवस कामाचे व गोंदिया जिल्ह्यात सन २०२५-२६ जिल्ह्यातील मजुरांना ७८ लाख मनुष्यदिवस काम देण्याचे नियोजन असून जिल्ह्यात ४ लाख ३२ हजार मजूर अ?क्टीव्ह असल्याची माहिती मनरेगाचे आयुक्त डॉ. भरत बास्टेवाड यांनी मंगळवार २२ एप्रिल रोजी येथील जिल्हाधिकारी कार्यालयात पत्रकारांशी चर्चा करताना दिली.सध्या घडीला गोंदिया जिल्ह्यात ६९ हजार कामावर असून जिल्हा राज्यात तिसरा आहे.तर सर्वाधिक मजुर बीड जिल्ह्यात ८० व अमरावती जिल्ह्यात ७२ हजार मजुर कामावर असल्याची माहिती दिली.

मनरेगा आयुक्तांचा कारभार घेताच त्यांनी सर्वप्रथम गोंदिया जिल्ह्याचा दौरा केला. याअनुषंगाने त्यांनी २१ एप्रिल रोजी गोंदिया जिल्ह्यात सुरू असलेल्या मनरेगाच्या कामावर जाऊन प्रत्यक्ष पाहणी केली. दरम्यान, डॉ. बास्टेवाड यांनी गोंदिया तालुक्यातील आसोली या गावाला भेट दिली असता त्याठिकाणी सुरू असलेल्या महिला भवन, सिमेंट रस्ता व पाझर तलावाचा गाळ काढण्याचे कामावरील मजुरांशी त्यांनी संवाद साधला. त्यानंतर अर्जुनी येथे मनरेगाच्या कामाची पाहणी केली. पुढे माहिती देताना डॉ. बास्टेवाड यांनी सांगितले की, महाराष्ट्र मनरेगाची ११ लाख कामे अपूर्ण आहेत. त्यातील ५ ते ६ लाख कामे यंदा पूर्ण केली जाणार आहेत. ३३०० कोटी कुशल कामाचे तर १३०० कोटी अकुशल कामाचे केंद्राकडून येणे बाकी आहे. तो निधी आल्यास त्वरीत तो वितरीत करण्यात येईल. मागच्या वर्षात गोंदिया जिल्ह्याने मनरेगाचे ११६ टक्के काम केले आहे. मागेल त्या प्रत्येकाला काम देण्यास आम्ही तत्पर असल्याचे डॉ. बास्टेवाड यांनी सांगितले आहे. यावेळी जिल्हाधिकारी प्रजित नायर, निवासी उपजिल्हाधिकारी भैय्यासाहेब बेहरे, अप्पर उपायुक्त सुधीर मोहरीर आदी उपस्थित होते.

७२ तासात पाण्याची समस्या सोडवा-खा.प्रशांत पडोळे

गोंदिया- एप्रिल महिना संपायला आणखी आठवड्याभराचा वेळ आहे, त्यातच मे व जून या महिन्यात उन्हाची दहाकचा चांगलीच जाणवते. मात्र ऐन एप्रिल महिन्यात जिल्ह्यातील नदी, नाल्यांची पाण्याची पातळी खाली घसरली आहे. त्यातच महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाच्या माहितीनुसार शहरवासीयांची तहान भागवनारी वैनगंगा नदीतही फक्त १५ दिवस पुरेल ऐवढेच पाणी शिल्लक असल्याने शहरवासीयांच्या अंगावर घाण फुटने सुरू झाले आहे. मात्र प्रशासन हातवर हात ठेवून बसले आहे. या बाबीची दखल घेत खासदार प्रशांत पडोळे यांनी शहरासाठी तातडीने स्वतंत्र जल नियंत्रण कक्ष सुरू करावा, पर्यायी जलस्रोत शोधून नागरिकांना पाणीपुरवठा सुरळीत करावा, पाण्याच्या गरज आणि उपलब्धतेचा सविस्तर अहवाल सादर करावा तसेच काम चुकार करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर तात्काळ कारवाई करावी अशा सुचना केल्या आहेत. शहराला तालुक्यातील ग्राम डांगोर्ली येथील वैनगंगा नदीतून पाणीपुरवठा केला जातो. यामुळे वैनगंगेवरच शहरवासीयांची तहान अवलंबून आहे. मात्र उन्हाळ्यात नदीतील पाण्याची पातळी घटल्यास शहराच्या पाणीपुरवठ्यावर परिणाम पडतो. त्यातच जिल्ह्याच्या तापमान ४१ अंशाच्या घरात पोहचले आहे. दरवर्षी एप्रिल महिन्यात शहरवासीयांना पाणी टंचाई भासत नाही. मात्र यंदा एप्रिल महिन्यात वैनगंगा नदी डांगोर्ली येथे फक्त १५ दिवसाचे पाणी शिल्लक असल्याने शहरवासीयांना पाण्यासाठी भटकंती करावी लागणार आहे. दरम्यान खा. पडोळे यांनी शहरासाठी तातडीने स्वतंत्र जल नियंत्रण कक्ष सुरू करावा, पर्यायी जलस्रोत शोधून नागरिकांना पाणीपुरवठा सुरळीत करावा, पाण्याच्या गरज आणि उपलब्धतेचा सविस्तर अहवाल सादर करावा तसेच काम चुकार करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर तात्काळ कारवाई करावी इत्यादी सूचनांच्या जिल्हाधिकाऱ्यांना केल्या आहेत.

पाणीटंचाईच्या संबंधाने आवश्यक ते निर्णय घेऊन करण्यात आलेल्या उपाययोजनांचा अहवाल व पाणीटंचाई संबंधाने मागीतलेली माहिती ७२ तासाच्या आत खासदार कार्यालयात जमा करावा, अशी सक्त ताकीदही त्यांनी दिली आहे. त्तसेच जनतेच्या पाण्याच्या हक्कासाठी कोणतीही तडजोड केली जाणार नाही. प्रशासनाला झोपेतून उठवून नागरिकांसाठी काम करायला लावले जाईल. असा खडा शब्दांत इशारा डॉ. पडोळे यांनी दिला आहे.

जवानाचा बळी घेणाऱ्या रघु, जैनीसह ४ जहाल नक्षलींना अटक

भामरागड तालुक्यातील पल्ली जंगलातून अटक केलेले हेच ते चार जहाल माओवादी

गडचिरोली : भामरागड तालुक्यातील दिरंगी, फुलनार जंगलातील चकमकीत सी-६० जवान महेश नागूलवार यांचा बळी घेणाऱ्या चार जहाल माओवाद्यांना १९ एप्रिल रोजी पोलिसांनी अटक केली. भामरागड तालुक्यातील पल्ली जंगलात ही कारवाई करण्यात आली. जहाल वरिष्ठ नक्षली रघु व त्यांची पत्नी जैनी या जोडीसह दोन महिला दलम सदस्यांचा यात समावेश आहे. त्यांच्यावर ४० लाखांचे बक्षीस होते. दक्षिण गडचिरोली विभागीय समिती सदस्य सायलु भुमय्या मुडेला ऊर्फ रघु ऊर्फ प्रताप ऊर्फ इरपा (५५, रा. लिंगापूर, ता. दरपेल्ली, जि. निजामाबाद (तेलंगणा), भामरागड दलमची विभागीय समिती सदस्य व भामरागड एरिया कमिटी सचिव जैनी भीमा खराटम ऊर्फ अखिला ऊर्फ रामे (४१, रा. कंचाला, ता. भोपालपट्टानम, जि. बिजा-पूर छत्तीसगड), भामरागड दलम सदस्य झाशी दोघे तलांडी उर्फ गंगू (३०, रा. येचली ता. भामरागड), मनीला पिडो गावडे उर्फ सरिता (२१, रा. कापेतंचा, ता. अहेरी) अशी अटकेतील नक्षलींची नावे आहेत. भामरागड तालुक्यातील ताडगाव पोलिस ठाणे हद्दीतील पल्ली जंगलात काही नक्षली फिरत आ-हेत, अशी माहिती मिळाल्यावरून ताडगाव ठाण्याचे पोलिस पथक व राज्य राखीव दलाच्या ०९ बटालियनच्या कंपनीने १९ रोजी संयुक्त मोहीम राबवली. त्यानंतर या चौघांना अटक केली. ११ फेब्रुवारी २०२५ रोजी दिरंगी-फुलनार जंगल परिसरात झालेल्या चकमकीमध्ये सी- ६० जवान महेश नागूलवार शहीद झाले होते. या चकमकीत या चौघांचा प्रत्यक्ष सहभाग होता. विशेष पोलिस महानिरीक्षक (नक्षलविरोधी अभियान) संदीप पाटील, उप-महानिरीक्षक अंकित गोयल, उप-महानिरीक्षक (अभियान) अजय कुमार शर्मा, पोलिस अधीक्षक नीलोत्पल, ०९ बटालियनचे कमांडंट शंभू कुमार, अपर अधी-क्षक यतीश देशमुख, एम. रमेश, सत्य साई कार्तिक, उपअधीक्षक विशाल नागरगोजे, अमर मोहिते यांच्या मार्गदर्शनाखाली ही कारवाई पार पाडली.९६ माओवाद्यांना पोलिसांनी मागील साडेतीन वर्षात अटक केली आहे.

दाम्पत्याच्या गुन्ह्यांची शंभरी

अटकेतील वरिष्ठ जहाल माओ-वादी रघु व त्याची पत्नी जैनी यांच्यावर अनुक्रमे ७७ व २९, असे एकूण १०६ गुन्हे नोंद आहेत. रघुने १९९० मध्ये सिरनापल्ली दलममधून सदस्य पदावरून काम सुरू केले होते, तर जैनीने पेरमिली दलमम धून सदस्य पदावर भरती होऊन २००१ मध्ये नक्षल चळवळीतील कारकीर्द सुरू केली. नक्षलमध्ये महत्त्वाच्या गुन्हे कारवाया करून त्यांनी पदोन्नती मिळवून विभागीय समिती सदस्यपदापर्यंत मजल मारली होती. दलम सदस्य झाशी दोघे व मनिल पिडो यांच्यावरही अनुक्रमे १४ व ११ गुन्हे नोंद आहेत.

शेतकरी कुटुबांतील डॉ.पकंज पटले युपीएससीत उत्तीर्ण

चित्रा कापसे

तिरोडा-जिद्द, चिकाटी आणि कठोर परिश्रमाच्या बळावर यशोशिखर गाठता येते. तिरोडा तालुक्यातील ठाणेगाव येथील शेतकरी कुटुंबातील आणि शैक्षणिक पार्श्वभूमीचा वारसा लाभलेल्या डॉ. पंकज मनोहर पटले याने केंद्रीय लोकसेवा आयोगाची परीक्षा उत्तीर्ण करून यशोशिखर गाठले आहे.

त्याने देशात ३२९ वा रँक प्राप्त केला आहे. ठाणेगाव येथे शेतकरी कुटुंबात जन्मलेल्या पंकजचे वडील जिपचे सेवानिवृत्त प्राथमिक शिक्षक, आई गृहीणी यांच्या डॉक्टर सुपुत्राने केंद्रीय लोकसेवा आयोग परीक्षेत देशात ३२९ व्या क्रमांकावर येण्याचा पराक्रम केला आहे.

विशेष म्हणजे दुसऱ्या प्रयत्नात त्याने ही गरुड झेप घेतली आहे. पंकजचे प्राथमिक शिक्षण शहरातील शिशू मंदिर येथे झाले. ६ ते १२ वीपर्यंतचे शिक्षण नवेगावबांध येथील केंद्रीय जवाहर नवोदय विद्यालयात झाले. यानंतर नागपूर येथील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातून एमबीबीएसची पदवी मिळिवली. यानंतर येथील उपजिल्हा रुग्णालयात सेवा दिली. मात्र उच्च पदस्थ अधिकारी होण्याची जिद्द पंकजला स्वस्थ बसू देत नव्हती. यूपीएससीच्या परीक्षेची पूर्वतयारी स्वअध्ययनातून केली. केवळ पुणे येथे चाचणी परीक्षेसाठी वर्ग लावून मार्गदर्शन घेतले. पंकजचा लहान भाऊ विवेक एमबीबीएस डॉक्टर आहे. तोही युपीएससीची तयारी करीत ठाणेगाव सारख्या ग्रामीण भागातून शिक्षण घेणारा विद्यार्थ्याने त्याच्या बुद्धिमत्तेची चमक दाखवून आयएएस परीक्षेमध्ये उज्वल यश संपादन केल्याबद्दल पंकजचे सर्व स्तरातून कौतुक होत आहे.

स्वामी विवेकानंद, आईवडीलांना आदर्श मानतो. उच्चपदस्थ अधिकारी होण्याची जिद्द नवोदयला शिकत असतानाच मनी बाळगली होती. गोंदियाचे तत्कालीन जिल्हाधिकारी चिन्मय गोतमारे यांच्याशी भेट झाली. त्यांच्याशी झालेल्या चर्चेतून प्रेरणा मिळाली. ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांनी न्यूनगंड न बाळगता युपीएससीच्या परीक्षेला समोरे जावे, प्रामाणिकपणे अभ्यास केल्यास यश निश्चितच मिळते असे डॉ. पंकज पटले यांनी सांगितले.

मत्स्यव्यवसायाला आता कृषी क्षेत्रासारखा दर्जा

गोंदिया- राज्यातील मत्स्यव्यवसायाला आता कृषी क्षेत्राचा दर्जा देण्याचा ऐतिहासिक निर्णय आजच्या मंत्रिमंडळ बैठकीत घेण्यात आला. या निर्णयामुळे राज्यातील मत्स्यव्यवसाय करणाऱ्या लाखो कुटुंबांना शासकीय सवलतींचा लाभ मिळणार असून, हा निर्णय अत्यंत महत्त्वाचा आणि दूरगामी परिणाम करणारा ठरणार आहे.

शेतीप्रमाणेच आता मत्स्यव्यवसायिकांनाही नुकसान भरपाईचा मार्ग खुला झाला आहे. गोंदिया आणि भंडारा जिल्ह्यात मोठ्या प्रमाणात मच्छीमार बांधव आहेत. त्यांच्या अडचणी लक्षात घेऊन आमदार डॉ. परिणय फुके यांनी राज्य सरकारकडे वेळोवेळी सातत्याने पाठपुरावा केला. त्यांच्या प्रयत्नांना यश येत मंत्रिमंडळाने हा ऐतिहासिक निर्णय घेतला.

या निर्णयामुळे मच्छीमारांना शेतीप्रमाणे वीज दरात सवलत, कृषी दरानुसार कर्ज, अल्प दरातील विमा, किसान क्रेडिट कार्ड सुविधा तसेच सौर उर्जेच्या योजनांचा लाभ मिळणार आहे. मत्स्यव्यवसायिकांना आता शासकीय योजनांचा अधिक लाभ घेता येणार असून, त्यांचे आर्थिक सक्षमीकरण होईल, असे आमदार डॉ. फुके यांनी सांगितले.या निर्णयाचे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे, उपमुख्यमंत्री अजित पवार, मत्स्यव्यवसाय मंत्री नितेश राणे यांच्यासह संपूर्ण मंत्रिमंडळाचे आभार मानण्यात आले आहेत. त्यांनीही या निर्णयाचे स्वागत करत आनंद व्यक्त केला.

तलाव पुनरुज्जीवनासाठी २४ एप्रिल रोजी विशेष कार्यशाळा

गोंदिया: गोंदिया आणि भंडारा जिल्ह्यातील पारंपरिक जलस्रोत असलेल्या माजी मालगुजारी तलावांचे पुनरुज्जीवन करण्यासाठी माजी मंत्री आणि आमदार डॉ. परिणय फुके यांच्या पुढाकाराने विशेष कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले आहे. ही कार्यशाळा २४ एप्रिल २०२५ रोजी दुपारी १२ वाजता गोंदिया जिल्हा नियोजन सभागृहात होणार आहे. या कार्यशाळेत तालुकास्तरावरील सर्व संबंधित गावांचे प्रतिनिधी, सरपंच व ग्रामसेवक सहभागी होणार असून, आपल्या गावातील तलावांची सविस्तर माहिती घेऊन उपस्थित राहण्याचे आवाहन डॉ. फुके यांनी केले आहे.

पूर्व विदर्भातील कोरडवाहू भाग जलसमृद्ध करण्यासाठी डॉ. फुके यांनी जलसंधारणाच्या विविध योजनांसाठी सातत्याने पाठपुरावा केला. त्यांच्या प्रयत्नांमुळे मगाळमुक्त धरण, गाळयुक्त शिवारफअभियानाला गती मिळाली असून, तलावांचे खोलीकरण व पुनरुज्जीवनाचे काम आता अधिक नियोजनबद्ध रीतीने होणार आहे.सध्या गोंड राजांच्या काळात बांधले गेलेले ६,७०० हून अधिक माजी मालगुजारी तलाव गाळाने भरलेले आहेत. त्यामुळे सिंचन क्षमता कमी झाली असून भूजल पातळीही घटली आहे. या पार्श्वभूमीवर राज्य शासनाने महत्त्वपूर्ण निर्णय घेत तलाव खोलीकरणाच्या कामातून बाहेर काढण्यात येणाऱ्या गाळावर कोणतेही स्वामित्वधन (रॉयल्टी) आकारले जाणार नाही, असे स्पष्ट केले आहे.

या उपक्रमाला टाटा मोटर्स, नाम फाउंडेशन आणि महाराष्ट्र शासन यांचे सहकार्य लाभले आहे. तलावातील गाळाचा वापर शेती सुधारणा, सार्वजनिक जागांचे समतलीकरण, शाळा व अंगणवाड्यांच्या परिसरात माती भराव यासाठी केला जाणार आहे. त्यामुळे स्थानिक नागरिकांनाही या उपक्रमाचा थेट फायदा होणार आहे.

तलाव पुनरुज्जीवन यामुळे पाणीसाठवण क्षमता वाढेल, भूजल स्तर सुधारेल, विहिरी व नळपाणी योजना कार्यक्षम होतील, शेतकऱ्यांना सिंचनासाठी भरपूर पाणी मिळेल, मासेमारी व्यवसायास चालना मिळेल आणि संभाव्य पूरस्थितीवर नियंत्रण ठेवता येईल.

माजी मंत्री डॉ. परिणय फुके यांच्या पुढाकारामुळे पूर्व विदर्भातील जलसंपत्ती संवर्धनाचा एक नवा अध्याय सुरू झाला आहे - असा अध्याय जो पाणीटंचाई दूर करत निसर्ग, शेती आणि संपूर्ण ग्रामीण जीवनशैलीला नवसंजीवनी देणार आहे.

धानाला बोनसचा निर्णय जाहीर पण आता खात्यावर केव्हा होणार जमा?

गोंदिया- राज्यातील महायुती सरकारने गेल्या वर्षी नागपूर येथील हिवाळी अधिवेशना दरम्यान धानाला प्रति हेक्टर २० हजार रुपये बोनस दोन हेक्टरपर्यंत देण्याची घोषणा केली होती.त्यानंतर नुकत्याच पार पडलेल्या अर्थसंकल्पीय अधिवेशनातही बोनस देण्याची ग्वाही देत सरकारने अधिवेशन संपताच शासन निर्णयही काढला.त्यास आता पंधरा दिवसांचा कालावधी होत चालला आहे. शासनाने लवकरच पात्र शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर बोनसची रक्कम जमा केली जाईल असे सांगितले होते. पण अद्यापही ही रक्कम जमा झाली नाही. त्यामुळे बोनसची रक्कम बँक खात्यावर जमा केव्हा होणार, असा सवाल शेतकऱ्यांनी केला आहे.

शासन धान उत्पादक शेतकऱ्यांना प्रोत्साहान अनुदान म्हणून बोनस जाहीर करते. पूर्वी बोनस हा प्रति क्विंटल मागे दिला जात होता. पण गेल्या तीन वर्षापासून शासनाने यात बदल करीत हेक्टरी बोनस देण्यास प्रारंभकेला. गेल्या वर्षी नागपूर येथील हिवाळी अधिवेशनात धानाला हेक्टरी २० हजार रुपये बोनस जाहीर करण्यात आला. ज्या शेतकऱ्यांनी ऑनलाइन नोंदणी केली तेच शेतकरी बोनससाठी पात्र ठरतील असा निकष शासनाने यासाठी लावला होता.

जिल्ह्यातील १ लाख ५६ हजार शेतकऱ्यांनी शासनाच्या पोर्टलवर ऑनलाइन नोंदणी केली होती. ते शेतकरी बोनससाठी पात्र ठरले आहेत. जिल्ह्यातील बोनससाठी पात्र ठरलेल्या शेतकऱ्यांना बोनस देण्यासाठी २५० कोटी रुपयांचा निधी लागणार आहे. बोनसचे आदेश निघून पंधरा ते वीस दिवस लोटले तरी शेतकऱ्यांच्या खात्यावर बोनसची रक्कम जमा झाली नसल्याने ही रक्कम बँक खात्यावर केव्हा जमा करणार? असा सवाल जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांकडून केला जात आहे.

आधी आदेशासाठी तर आता पैसे जमा होण्यासाठी प्रतीक्षा

महायुती सरकारने धानाला बोनसची घोषणा चार महिन्यांपूर्वी केली. पण त्यासंदर्भातील आदेश निघण्यासाठी चार महिने लागल्याने शेतकऱ्यांना त्यासाठी प्रतीक्षा करावी लागली होती. तर आता आदेश निघाले; पण बोनसची रक्कम शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर जमा न झाल्याने त्यांना प्रतीक्षा करावी लागत आहे.

बोनसच्या रकमेतून शेतकरी उधारउसनवारी व खरीप हंगामाचे नियोजन करीत असतात. त्यामुळे शासनाने बोनसची रक्कम लवकरात लवकर शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर जमा करून दिलासा द्यावा.

- अशोक फुंडे, शेतकरी मानेगाव

शेतकऱ्यांना ३१ मार्चपूर्वी पीक कर्जाची परतफेड करण्यासाठी उधार उसनवारी व कर्ज काढावे लागले. त्यामुळे बोनसची रक्कम लवकर मिळाल्यास शेतकऱ्यांना खरिपाची तयारी व उधार उसनवारी फेडण्यास मदत होईल.

- डॉ.विवेक मेंढे, सेवा सोसायटी संचालक तेढा

महायुती सरकारने बोनसची घोषणा केली; पण त्याचे आदेश काढण्यासाठी चार महिने लावले. आता बोनसची रक्कम जमा करण्यासाठी चार महिने लावू नये, लवकर रक्कम जमा करावी.

- डेमेंद्र रहागंडाले, शेतकरी कटंगी

राष्ट्रीय पंचायत पुरस्कारात डव्वा ग्राम पंचायत देशात प्रथम

गोंदिया जिल्ह्यातील डव्वा/स ग्रामपंचायत ठरली एक कोटी पुरस्काराची मानकरी

गोंदिया - जिल्ह्यातील सडकर्जुनी तालुक्यातील डव्वा/स ग्रामपंचायतीने राष्ट्रीय पंचायत पुरस्कार २०२३ -२४ अंतर्गत भारत देशातून प्रथम पुरस्कार पटकविला आहे. हवामान बदलाचे होणारे दुषपरिणाम रोकण्यासाठी यावर ग्रामपंचायतीने केलेल्या उल्लेखनीय कामगिरीबद्दल *क्लायमेट ऍक्शन स्पेसिएल पंचायत अवॉर्ड* हा पुरस्कार मिळाला आहे.परिणामी ही ग्रामपंचायत एक कोटी पुरस्काराची मानकरी ठरली आहे. तर कर्नाटक राज्यातील बिरडाहल्ली ग्रामपंचायतीने द्वितीय आणि बिहारच्या मोतीपूर ग्रामपंचायतीने तृतीय पुरस्कार पटकविला आहे.या पुरस्काराची घोषणा आज २० एप्रिल रोजी शासनाने जाहिर केली आहे.

दरम्यान ग्रामपंचायत डव्वाच्या या विशिष्ट कामगिरीचे कौतुक करून जिल्हा परिषदेचे अध्यक्ष लायकराम भेंडारकर, मुख्य कार्यकारी अधिकारी मुरूगानंथम एम आणि उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी एम. एम. वासनिक यांनी अभिनंदन केले आहे.

डव्वा/स ग्रामपंचायतिच्या सरपंच योगेश्वरी चौधरी,ग्रामपंचायत अधिकारी सिंधू रामचंद्र सूर्यवंशी यांनी माध्यमाना सांगितले आहे की,पृथ्वीवरील वाढत्या प्रदूषणामुळे तापमाणात वाढ होत आहे. याचा परिणाम मानवी शरीर आणि वनस्पती पिकावर होत आहे. हे थांबवायचे असेल तर आधी ग्रामपंचायतीने पुढाकार घेण्याची गरज आहे.असे सांगून घरोघरी सौर ऊर्जेचा वापर करणे, प्लास्टिक बंदी, फटाके बंदी अस्या उपाय योजना करण्यात आल्या आहेत. निसर्गाच्या पृथ्वी, वायू, जल, अग्नी आणि आकाश पंचतत्वासोबत जीवन पद्धती अंगीकारल्याशिवाय आपण निसर्गासोबत जगू शकनार नाही, एवढेच नाहीतर जैवविविधतेचेही अस्तित्व राहणार नाही याची जाणीव ठेवून आमच्या ग्रामपंचायतीने हे पाऊल उचलले आहे. असे त्यांनी सांगितले.

गोंदिया जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी मुरुगानंथम यांच्या मार्गदर्शनात आम्ही आमचं गांव राष्ट्रीय पंचायत राज पुरस्कारासाठी सज्ज करण्याचा प्रण केलेला आहे, यासाठी ग्रामपंचायतिचे सर्व सदस्य आणि गावकऱ्यांचे सहकार्य लाभले आहे. भारत सरकार दिल्लीच्या चमुने गेल्या ११एप्रिल रोजी या ग्रामपंचायतीची पाहणी केली. या चमूमध्य श्रीमती अनुराधा आणि श्रीमती नीलिमा गोएल या अधिकाऱ्यांचा समावेश होता.

हा पुरस्कार मिळिवण्यासाठी जिल्हापरिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी एम मुरूगानंथम, उपाध्यक्ष सुरेश हर्षे, उप मुख्यकार्यकारी अधिकारी एम. एम. वासनिक, एस. आय. वैद्य,सडक अर्जुनी पंचायत समितीचे सभापती चेतन वडगाये, उपसभापती निशाताई काशिवार, गट विकास अधिकारी रविकांत सानप, दिलीप खोटेले,यांच्या मार्गदर्शनात विस्तार अधिकारी रवींद्र पराते, वाय. सि. पटले,उपसरपंच सुनील घासले,ग्रामपंचायतचे सर्व सदस्य,सर्व ग्रामपंचायत अधिकारी आणि गावकरी यांनी अथक परिश्रम घेतले.

संपादकीय

वसुंधरेच्या रक्षणाची खरी गरज.......

आपली पृथ्वी ही सुमारे ४.५० अब्ज वर्षांपूर्वी अस्तित्वात आली. तेव्हापासून तिच्यावर अस्तित्वात असलेल्या हवा, पाणी, वनस्पती, प्राणी इत्यादी गोष्टींमध्ये आजपर्यंत बदल होत गेले. काही बदल नैसर्गिक होते, तर काही मानवनिर्मित. पण या बदलांचा पृथ्वीवर आणि त्या आनुषंगाने पर्यावर्णावरही होऊ लागला. हा बदल जसा सजीव सृष्टीवर वाईट परिणाम करू लागला तसा माणूस जागरूक होऊ लागला आणि तो सुसह्य, अनुकूल करण्यास सुरुवात झाली. हे सर्वप्रथम कुठे, कसे सुरू झाले आणि त्याचा जागतिक वसुंधरा दिवसाशी काय संबंध हे आपण पाहूया. १९६०च्या दशकात अमेरिकेला पर्यावरणीय आव्हानांना सामोरे जायला लागले. हवा आणि पाण्याच्या गुणवत्तेसाठी त्यावेळी काहीही कायदे अस्तित्वात नव्हते. पण प्रदूषण, तर मोठ्या प्रमाणात होते. विस्कॉन्सिनमधील त्या वेळचे सिनेटर गेलॉर्ड नेल्सन यांनी पर्यावरणाचे शिक्षण देण्याचा देशव्यापी कार्यक्रम आयोजित करण्याचे ठरवले. १९६९ मध्ये नेल्सननी या कार्यक्रमासाठी राष्ट्रीय समन्वयक म्हणून डेनिस हेस यांची निवड केली. हेसने संपूर्ण अमेरिकेत पृथ्वीदिनाचा प्रचार करण्यासाठी ८५ लोकांचा एक चमू तयार केला आणि २२ एप्रिल १९७० रोजी नेल्सन चे स्वप्न प्रत्यक्षात उतरले. संपूर्ण अमेरिकेतील अंदाजे २ कोटी लोक ज्यात विद्यार्थी, पर्यावरणवादी संघटना, शिक्षक, शेतकरी अगदी राजकारणीसुद्धा एकत्र आले होते. त्यांची मागणी स्वच्छ आणि निरोगी पर्यावरणासाठी ठोस कृती करण्याची होती. या पहिल्या पृथ्वीदिनाच्या यशाने हे दाखवून दिले की सार्वजनिक दबावामुळे पर्यावरणीय मुद्द्यांवर अर्थपूर्ण राजकीय कृती होऊ शकते. या पहिल्या पृथ्वी दिनाचा अमेरिकेच्या राजकारणावर खोल परिणाम झाला. पर्यावरण संरक्षण संस्थेची (एर्पीीळीपाशपींरश्र झीीेंशलींळेप असशपलू) स्थापना झाली आणि प्रमुख पर्यावरणीय कायदे मंजूर करण्यात आले.

१. स्वच्छ हवा कायदा
२. पाण्याची गुणवत्ता सुधारणा कायदा
३. सुरक्षित पेयजल कायदा
४. कीटकनाशन नियंत्रण कायदा
५. संसाधन संवर्धन कायदा
६. व्यावसायिक सुरक्षा आणि आरोग्य कायदा
७. खाण नियंत्रण कायदा : यांचा समावेश होता.

१९९० मध्ये पृथ्वीदिन विस्तारला आणि तो एक जागतिक कार्यक्रम बनला. तब्बल १४१ देशातील २० कोटींहून अधिक लोकांनी पृथ्वीदिनाच्या कार्यक्रमात भाग घेतला. पर्यावरणातील आव्हानांबद्दल जागरूकता निर्माण झाली. १९९२ मध्ये संयुक्त राष्ट्रांच्या शिखर परिषदेने ह्याची दखल घेतली. १९९५ मध्ये गेलॉर्ड नेल्सन यांना पृथ्वीदिनाच्या स्थापनेतील महत्वपूर्ण योगदानाबद्दल अमेरिकेतील सर्वोच्च नागरी सन्मानाने गौरविण्यात आले. असा हा पृथ्वीदिन २२ एप्रिल २०२५ ला ५५ वर्ष पूर्ण करतोय. दरवर्षी ह्या दिवसाची एक विशेष संकल्पना घोषित केली जाते. यावर्षीची संकल्पना आहे ङ्गआमची शक्ती, आमचा ग्रहफ पृथ्वीच्या पर्यावरणाच्या संवर्धनासाठी जागृती करण्याचा हा दिवस. या संकल्पनेद्वारे जगभरातील सर्वांना अक्षय्य ऊर्जेसाठी एकत्र येण्याचे आणि २०३० पर्यंत जागतिक स्तरावर स्वच्छ वीजनिर्मिती तिप्पट करण्याचे आवाहन केले आहे.

अक्षय्य ऊर्जा म्हणजे सूर्य, वारा, पाणी, प्रगत भूऔष्णिक वस्तू आणि कचरा या साऱ्यांपासून मिळवलेली ऊर्जा. यांनाच ऊर्जेचे अपारंपरिक स्रोत असेही म्हणतात. हे स्रोत निसर्गात विपुल प्रमाणात उपलब्ध आहेत. भारतात, तर सौरऊर्जा, जलऊर्जा हे मुबलक प्रमाणात उपलब्ध आहेत. कोळसा, लाकूड, पेट्रोल हे पारंपरिक स्रोत आता संपुष्टात येऊ लागले आहेत. यातून ऊर्जा निर्मिती खर्चही खूप असतो. पारंपरिक ऊर्जेच्या वापराने उत्सर्जित सी ओ टू वायू पर्यावरणाचे पर्यायाने सजीवांचेही आरोग्य धोक्यात आणतो. अक्षय्य ऊर्जास्रोत मात्र हरितगृह वायू उत्सर्जन कमी करतात. जीवाश्म इंधन हे हरितगृह वायूंचे प्रमुख उत्सर्जक असल्यामुळे जागतिक तापमान वाढीचे महत्त्वाचे कारण आहे. एक जागरूक ग्राहक म्हणून आपण पर्यावरण रक्षणासाठी वसुंधरादिनानिमित्त पुढील गोष्टी नक्कीच करू शकतो. आपले अन्न, कपडे, प्रवास, वीज आणि पाण्याचा वापर, तयार झालेला जैविक आणि प्लास्टिक कचरा या साऱ्याचे पर्यावरणातच शोषण होत असते. त्यामुळे तयार झालेल्या कचऱ्यावर पुनर्प्रक्रिया व त्याचा पुनर्वापर करणे नैसर्गिक संसाधनांचा जपून वापर करणे शाश्वत जीवनशैलीचा स्वीकार करणे एकल वापराच्या प्लास्टिकचा वापर थांबवणे हवामान साक्षरतेचा प्रसार अशा अनेक मार्गांचा स्वतःपुरता जरी अवलंब केला तरी आपला ग्रह ही आपली शक्ती नक्कीच होऊ शकेल अशी खात्री आहे.

अंजली पोतदार

नगरपालिकेच्या अग्निशमन दलात आणखी एक नवे वाहन दाखल

गोंदिया– महाराष्ट्र शासनाच्या माध्यमातून गोंदिया नगरपालिकेच्या अग्निशमन दलात आणखी एक नवे वाहन दाखल झाले आहे. आग, अपघात, इमारत कोसळणे अशा घटनांमध्ये तत्काळ मदत पोहचवण्यासाठी सर्व सुविधायुक्त असलेले शीघ्र प्रतिसाद वाहन आपत्कालीन परिस्थितीत मदतीसाठी, नागरिकांना वाचवण्यासाठी या वाहनाचा मोलाचा उपयोग होईल,असे मत जिल्हाधिकारी प्रजित नायर यांनी व्यक्त केले.

नगरपालिकेच्या अग्निशमन दलाच्या बळकटीकरणासाठी जिल्हाधिकारी प्रजित नायर यांच्या हस्ते या वाहनाचे दि.२१ एप्रिल लोकार्पण करण्यात आले.यावेळेस निवासी उपजिल्हाधिकारी भैय्यासाहेब बेहेरे, जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापन अधिकारी राजन चौबे,अग्निशमन अधिकारी निरज काळे व जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापन शोध बचाव पथकाचे सदस्य व अग्निशमन विभागातील कर्मचारी प्रामुख्याने उपस्थित होते.

आधुनिक शीघ्र प्रतिसाद वाहन आपत्कालीन परिस्थितीत त्वरित घटनास्थळी पोहोचण्यासाठी त्याची रचना करण्यात आली आहे. वाहनात प्राथमिक उपचार, स्ट्रेचर उपलब्ध आहेत. आगीवर जलद नियंत्रण मिळवण्यासाठी ३०० लिटर पाण्याची व ५० लिटर फोमची क्षमता आहे. इमारत कोसळल्यास किंवा एखाद्या आपत्कालीन परिस्थितीत, अपघातस्थळी मदत कार्यासाठी, बचाव कार्यासाठी आपत्कालीन टूल बॉक्स, लाईफ जॅकेट, वूड कटर आदी साहित्य सामग्री उपलब्ध असणार आहे. त्यामुळे आपत्कालीन परिस्थितीत तत्काळ मदत पोहचवण्यासाठी या वाहनाचा उपयोग होईल, असे जिल्हाधिकारी प्रजित नायर यांनी या वेळी सांगितले.

शहराचा विस्तार वाढत असल्याने अग्निशमन सेवा बळकट करण्याची गरज आहे. राज्य शासनाचे या विषयाकडे लक्ष वेधल्यावर एक वाहन तत्काळ उपलब्ध केले आहे. सदर वाहन बाजार परिसरात किंवा अत्यंत अरुंद रस्त्यांवर घटनास्थळी पोहोचण्यासाठी उपयुक्त आहे, त्यामुळे अग्निशमन दलात वाहनांची संख्या वाढवण्यासाठी व अग्निशमन केंद्रांची उभारणी करण्यासाठी प्रयत्न सुरू आहे. अशी माहिती जिल्हाधिकारी प्रजित नायर यांनी दिली.

स्वामीत्व, मुद्रक, प्रकाशक व संपादक खेमेंद्र हिरदीलाल कटरे यांनी बेरार टाईम्स हे साप्ताहिक वृत्तपत्र अंगपाल पारधी, लोकजन प्रकाशन, लोकजन भवन, स्नेह नगर, तकिया वॉर्ड, भंडारा ता.जि.भंडारा येथे मुद्रीत करुन डोलारे एजन्सीसमोरील रस्ता,शिवनगर गोंदिया येथे प्रकाशित केले. संपादक खेमेंद्र हिरदीलाल कटरे, भ्रमणध्वनी क्र. ९४२३११२४३१ (पी.आर.बी. कायद्यानुसार जबाबदारी संपादकावर राहील) प्रसिद्ध झालेल्या मजकुराशी संपादक व प्रकाशक सहमत असतीलच असे नाही. (गोंदिया न्यायक्षेत्र)

उच्च शिक्षणाची सद्य:स्थिती

शिक्षण मानवी जीवनविकासाचा पाया आहे.शिक्षणामुळेच मानवी जीवन विकसित झाले आहे. शिक्षणातूनच जग आधुनिक– अत्याधुनिक झाले आहे. आधुनिक जगात शिक्षण हीच माणसाची खरी ओळख आहे. शिक्षण प्रत्येकाच्या सर्वांगीण विकासाचा मूलाधार आहे.शिक्षणामुळेच जग ज्ञान, विज्ञान आणि तंत्रज्ञानाच्या क्षेत्रात एवढे प्रगत झाले आहे. शिक्षणाच्या माध्यमातूनच जगाने अनेक असाध्य गोष्टी साध्य केल्या आहेत. शिक्षणाने जगाला आणि या युगाला प्रगतीच्या उत्तुंग शिखरावर नेले आहे. विविध ज्ञानक्षेत्रे अधिक उन्नत,व्यापक व प्रगत होत आहेत. शिक्षणामुळे जग विकासाच्या मार्गावरून सतत पुढे जात आहे. शिक्षणामुळेच मानवी समाज सभ्य, सुसंस्कृत, विचारशील आणि गतिमान झाला आहे.शिक्षण हे व्यक्तीचे आणि समाजाचे जीवन आमूलाग्र बदलविण्याचे अत्यंत प्रभावी माध्यम आहे.शिकणे हा मानवी समाजजीवनाच्या विकासाचा आरंभबिंदू आहे. तसेच शिकणे हा माणसाचा मूलभूत अधिकारही आहे. शिक्षणामुळे माणसाचे एकूणच व्यक्तिमत्त्व विकसित होते. शिक्षण माणसाच्या जगण्या, वागण्याला आणि विचाराला दिशा देते. बुद्धिनिष्ठ शिक्षणामुळे माणसाची बुद्धी विकसित होते. शिक्षण माणसातील विवेकशक्ती जागी करते. योग्य–अयोग्य यात फरक करायला शिकवते. शिक्षणामुळे हक्क,अधिकारांची जाणीव होते. खरे शिक्षण माणसाला अन्यायाविरुद्ध बोलायला;आणि अधिकारांसाठी लढायला शिकवते.शिक्षण व्यक्तीला व समाजाला शोषणमुक्तीचा मार्ग दाखवते. या मार्गावरून पुढे जाण्याचे बळ देते. म्हणूनच शोषणव्यवस्था सार्वत्रिक शिक्षणाला कायम विरोध करते. ङ्गशिक्षणबंदीफ हा तर भारतातील वैदिक शोषणव्यवस्थेचा पाया आहे! वैदिक संस्कृती ही वर्णभेदावर आधारलेली आहे.अभिजनांचे श्रेष्ठत्व अबाधित राहावे;आणि हिंदुधर्मातील बहुजनांना कनिष्ठत्वाच्या खाईत लोटता यावे,यासाठी वैदिक हिंदुधर्माने बहुजनांना शिक्षण नाकारले. धर्मग्रंथांद्वारे स्वतःचे उच्चत्व चिरंतन केले;आणि धर्मग्रंथांचे दाखले देऊनच शूद्र,अतिशूद्र व स्त्रीयांना तुच्छ ठरविले.

अंधारयुग

वैदिक संस्कृती ही तथ्यहीन, तर्कशून्य आणि अविवेकी रुढी, प्रथा,परंपरा व भाकडकथांवर उभी आहे. वैदिक संस्कृतीने बुद्धिप्रामाण्य नाकारून वेदप्रामाण्य स्वीकारले आहे. वेदांनी वर्णव्यवस्थेची उत्पत्ती मांडून भारतीय समाजजीवनात भेद निर्माण केले. बहुसंख्य लोकांना शूद्र,अतिशूद्र ठरविले. स्त्रीला उपभोग्य वस्तू मानले. त्रैवर्णिकांनी स्वतःचे श्रेष्ठत्व प्रस्थापित करण्यासाठी शुद्रातिशूद्रांचे आणि स्त्रीयांचे मानवी हक्क व मूलभूत अधिकार हिरावून घेतले.त्यांना सत्ता, संपत्ती व प्रतिष्ठेपासून वंचित ठेवले.मुख्य म्हणजे त्यांना शिक्षण नाकारले. शिक्षणासारख्या सार्वत्रिक अधिकाराला आपल्या ताब्यात ठेवले.बहुजनांना वेगवेगळ्या धार्मिक निर्बंधांनी जखडून टाकले.त्यांना अशिक्षित व अज्ञानी ठेवले. शूद्रांना शेतीमातीच्या व पिढिजात कामधंद्याच्या गाडीला जुंपले. अतिशूद्रांवर हिणकस दर्जाची कामे थोपवून त्यांना वेठबिगार केले. तर,स्त्रीचे विश्व चूल आणि मूल एवढ्यापुरतेच मर्यादीत करून तीला पुरुषसत्ताक कुटुंबव्यवस्थेच्या तुरुंगात डांबले. वैदिक हिंदुधर्मव्यवस्थेने शिक्षणाच्या मार्गांवर कडक पहारे बसविले. ज्ञानवृद्धीचे सर्व मार्ग बंद केले; आणि भारतात अज्ञानयुग निर्माण झाले !

ॠ भारतातील या अज्ञानयुगामुळे भारताचे आणि भारतीय समाजाचे अतोनात नुकसान झाले. वैदिक हिंदुधर्माने शूद्र,अतिशूद्र आणि स्त्रीयांवर शिक्षणबंदी लादून या देशाची फार मोठी बौद्धिक शक्ती वाया घालविली. ज्ञानाच्या क्षेत्रात बहुजनवर्गाचा शिरकाव होऊ दिला नाही. ज्ञानाची मक्तेदारी मिरविणारा सुमार बुद्धीचा अभिजनवर्ग वेद,उपनिषदे व श्रृती, स्मृतींच्या पलीकडे जाऊ शकला नाही. ज्ञान,विज्ञान व तंत्रज्ञानाशी नातं जोडू शकला नाही. माणसाशी माणसासारखं वागू शकला नाही. त्यामुळे भारत राष्ट्र म्हणून एकसंध व शक्तिशाली होऊ शकला नाही. भारताच्या या नैतिक व भौतिक दुबळेपणामुळे शक , हूण, पोर्तुगीज, डच, मोगल, इंग्रज अशा अनेक परकीय सत्तांनी भारतावर राज्य केले. इतर परकीय सत्ताधाऱ्यांपेक्षा इंग्रजांची राज्यपद्धती वेगळी होती. इंग्रजांनी येथील धर्मसत्तेचे निर्बंध झुगारून पायाभूत सुधारणांना प्राधान्य दिले. कायद्याचा अंमल सुरू केला. वैदिक हिंदुधर्मव्यवस्थेने लादलेली शिक्षणबंदी उठवून श शूद्रातिशूद्रांकरिता व स्त्रियांकरिता शिक्षणाची दारे सताड उघडी केली. शिक्षण प्रसाराकरिता मिशनरी शाळा सुरू केल्या.१८५७ ला कलकत्ता, मद्रास, मुंबई येथे विद्यापीठे सुरु केली.भारतातील बहुजन समाजाची नाळ शिक्षणाशी जोडली...आणि भारतात ज्ञानयुगाची पुन्हा पहाट झाली

उजेडवाट

इंग्रजांनी राजकीय सत्तेच्या माध्यमातून भारतात नव्या युगाचा प्रारंभ केला. भारतीय समाजाच्या चाकोरीबद्ध अंधारवाटेवर ज्ञानाचा नवा प्रकाश अंथरला.समाज सुधारणेकरिता त्यांनी राजकीय शक्तीचा यथायोग्य पद्धतीने वापर केला. इंग्रजी संस्कृतीच्या, शिक्षणाच्या व साहित्याच्या प्रभावामुळे भारतीय समाजमन अंतर्मुख झाले. विचार करू लागले. नवशिक्षित पिढी व्यापक वृत्तीने व डोळस दृष्टीने जग समजून घेऊ लागली. धर्मव्यवस्थेची चिकित्सा करू लागली. शिक्षणामुळे समाजात नवविचारांची पिढी तयार झाली. ती लिहू,बोलू लागली. समाजाला नवी दिशा दाखविण्यासाठी धडपडू लागली. कुणी कथा, कविता,कादंबरी,नाटकातून नवा विचार मांडू लागले.अनेक वृत्तपत्रे,मासिके,साप्ताहिके, नियतकालिके प्रकाशित होऊ लागली.त्यातील जहाल व धारदार निबंधलेखनाने समाज खडबडून जागा होऊ लागला. शूद्रातिशूद्र आणि स्त्रीयांना (बहुजन समाज) जागे करण्याची आणि शिक्षणाशी जोडण्याची महात्मा ज्योतीबा फुले यांनी मोहीमच सुरू केली. त्यांनी

विद्येविना मती गेली।
मतीविना नीती गेली
नीतीविना गती गेली ।
गतीविना वित्त गेले
वित्ताविना शूद्र खचले।
इतके अनर्थ एका अविद्येने केले ।

अशा अखंड लेखनातून खंडित झालेल्या बहुजन समाजाला पुन्हा अखंडित व शिक्षित करण्याची चळवळ उभारली. बहुजन समाजाने विद्यावंत व्हावे.स्त्रीयांनी शिक्षण घेऊन कुटुंबाला व समाजाला संस्कारी करावे.यासाठी महात्मा ज्योतीबा फुलेंनी वैदिक धर्मव्यवस्थेने कठोर शिक्षणबंदी लादलेल्या स्त्रीला म्हणजे सावित्रीमाईना आधुनिक भारतातील पहिली शिक्षिका बनविले. तसेच मुस्लिम धर्मव्यवस्थेच्या बुरख्याआड जगणाऱ्या फातिमा शेख यांना सहाय्यक शिक्षिका बनविले. ही अद्वितीय शैक्षणिक क्रांती महात्मा ज्योतीबा फुले यांनी एकोणविसाव्या शतकात पुण्यासारख्या कर्मठ शहरात घडवून आणली ! महात्मा फुले शैक्षणिक व सामाजिक क्रांतीचे प्रणेते ठरले.बाळशास्त्री जांभेकर,लोकहितवादी, गो.ग.आगरकर,रानडे इत्यादी अनेकांनी सामाजिक सुधारणा घडवून आणण्यासाठी महत्त्वाचे कार्य केले.समाजजीवनात अनेक छोटे–मोठे बदल शिक्षण प्रसारामुळे घडून येवू लागले.

नवी पहाट

शतकानुशतके धर्मग्लानीत जगणारा भारतीय समाज हळूहळू शुद्धीत येवू लागला. कूस बदलू लागला.धार्मिक बंधनं सैल होऊ लागली.समाज मुक्त जगण्याची अनुभूती घेवू लागला. धिम्या गतीने का होईना बदल स्वीकारू लागला.अनेक ठिकाणी शाळा,महाविद्यालये सुरू झाली. ङ्गशिक्षणबंदीफ उठल्यामुळे समाजाची पाऊले शिक्षणाकडे वळू लागली.समाज सज्ञानी होऊ लागला.साहित्य, संस्कृती,समाज,राष्ट्र या संकल्पना समजून घेऊ लागला. या सर्व संकल्पनांचा केंद्रबिंदू माणूस आहे,ही बाब शिक्षित समाजाच्या लक्षात येऊ लागली. व्यक्ती स्वातंत्र्याकरिता ङ्गराष्ट्रीय स्वातंत्र्यफ मिळवणे आवश्यक आहे,याची समाजाला जाणीव होऊ लागली. राष्ट्रीय स्वातंत्र्याच्या भावनेने प्रेरीत झालेले लोक मोठ्या प्रमाणात महात्मा गांधींच्या नेतृत्वात स्वातंत्र्य चळवळीत सहभागी होऊ लागले.

ॠ वैदिक हिंदुधर्मव्यवस्थेने ज्यांना अतिशूद्र ठरविले. ज्यांचे माणूसपण नाकारून पशुसमान वागविले.त्यांना स्वातंत्र्यासोबतच ङ्गसमताफ ही हवी होती.माणूस म्हणून "बंधुत्वा' च्या भावनेने समान "न्याय ' हवा होता.तसेच त्यांना या देशात सन्मानाची वागणूक हवी होती.त्यांच्या या समतेच्या व सन्मानाच्या लढ्याचे डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर सेनापती झाले.त्यांचा हा लढा केवळ " स्वांतत्र्य म प्राप्ती पुरता मर्यादित नव्हता.हा लढा अतिशय व्यापक,अवघड व दीर्घकाळ चालणारा होता. हा संघर्ष परकियांशी नव्हता तर, स्वकियांशी होता. हे लढणे " स्वातंत्र्या' पुरते वरवरचे नव्हते. तर,ते मूलगामी व दूरगामी स्वरूपाचे होते.वैदिक हिंदुधर्माने

ज्यांना अतिशूद्र ठरवून अक्षरशत्रू ठेवले.अज्ञानाच्या खाईत लोटले. त्यांना अज्ञानाच्या खाईतून बाहेर काढण्यासाठी;आणि शिक्षणाच्या व स्वाभिमानाच्या ऊंच शिखरावर चढविण्यासाठी डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांनी

'शिका,संघटित व्हा आणि संघर्ष करा !'

असा क्रांतीसंदेश दिला. या संदेशाने बहिष्कृत समाज शिक्षणाकडे वळला. बाबासाहेबांच्या समाजक्रांतीच्या चळवळीचा पाईक झाला.

ॠ भारतीय समाजात शिक्षितांचे प्रमाण वाढू लागले. लोकांना आपल्या अधिकारांचे व कर्तव्याचे भान येऊ लागले. देशात स्वातंत्र्य लढ्याच्या तसेच समाज परिवर्तनाच्या चळवळी अधिक गतिमान झाल्या. या दोन्ही चळवळींनी समाजमन ढवळून निघाले.जागतिक घडामोडींमुळे स्वातंत्र्य नजरेच्या टप्प्यात येवू लागले.आणि समाजपरिवर्तन निश्चित दिशेने पुढे जाऊ लागले.या दोन्ही चळवळींचे मुख्य अधिष्ठान शिक्षण आहे ! शिक्षणामुळेच या दोन्ही चळवळी आकारास आल्या;आणि समांतर पद्धतीने गतिमान झाल्या. या दोन्ही चळवळी भिन्नभिन्न दिसत असल्या तरी, परस्पर पूरक होत्या.राष्ट्रोद्धार या समान उद्देशाने प्रेरित झाल्या होत्या.

स्वातंत्र्याचा सूर्योदय

शिक्षणामुळे भारतीय समाजमनातील अज्ञानाचा अंधकार दूर होऊ लागला. समाज उजेडाच्या दिशेने वाटचाल करू लागला. १५ ऑगस्ट १९४७ चा सूर्य भारतासाठी स्वातंत्र्य घेऊन उगवला. देश स्वातंत्र्याच्या आनंदात न्हाऊन निघाला. हा स्वातंत्र्यसूर्य तळागाळापर्यंत पोहोचला पाहिजे. तळागाळातील माणसाचे जीवन उजळून निघाले पाहिजे.असा उदात्त विचार करणारी मंडळी तत्कालीन राजकारणात प्रमुख भूमिकेत होती.स्वतंत्र भारतात राज्यकारभाराची योग्य पद्धती सुनिश्चित करण्यासाठी संविधान सभेचे कामकाज सुरू झाले होते.स्वातंत्र्याचा उजेड शेवटच्या माणसापर्यंत पोहोचविण्यासाठी भारतीय संविधानाच्या मसुदा समितीचे अध्यक्षपद प्रज्ञासूर्य डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्याकडे सोपविण्यात आले. त्यांनी संविधानातील सर्व कलमांचा मसूदा तयार करून भारताकरिता नवी कायदे संहिता तयार केली;आणि डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर भारतीय संविधानाचे शिल्पकार झाले. त्यांनी संविधानातील तेराव्या कलमान्वये धर्मव्यवस्थेच्या प्रचलीत असलेल्या सर्व चाली, रिती व नियम निष्प्रभ ठरविले. म्हणजे एका अर्थाने त्यांनी धर्मव्यवस्थेचे तेरावे केले ! सर्व भारतीय नागरिकांना समान अधिकार दिले. वैदिक हिंदुधर्माने शतकानुशतके जोपासलेली विषम समाजरचना उद्ध्वस्त करून संविधानाच्या माध्यमातून भारतीय समाजाची पुनर्रचना केली. संविधानाच्या २१(अ) कलमानुसार सर्व नागरिकांना शिक्षण घेण्याचा अधिकार प्राप्त झाला. त्यामुळे शूद्रातिशूद्र व स्त्रीया हा बहुजनवर्ग शिक्षणाकडे वळला. स्वातंत्र्यप्राप्तीनंतर सत्तास्थानी आलेल्या काँग्रेस पक्षाच्या सरकारने देशभर शाळा, महाविद्यालये,विद्यापीठे सुरू करण्याचे अभियान राबविले. गाव तिथे शाळा या पद्धतीचा अवलंब केला. तालुका पातळीवर,जिल्हा पातळीवर अनेक महाविद्यालये सुरू झाली. मोठ्या संख्येतील शाळा, महाविद्यालयांचे व्यवस्थापन सांभाळणे सरकारी यंत्रणेला शक्य होणार नाही. म्हणून सरकारने लोकसहभागातून शिक्षण प्रसार करण्याचे ठरविले. अनेक शैक्षणिक संस्थांच्या माध्यमातून शासनाने शिक्षणाचे जाळे विणले. सामाजिकदृष्ट्या अती मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांकरिता शिष्यवृत्तीची व वसतीगृहांची व्यवस्था करण्यात आली.खेड्यापाड्यातील गोर गरिबांच्या मुलांना शिक्षण घेणे सुलभ व्हावे. त्यांना दर्जेदार शिक्षण मिळावे,या तळमळीपोटी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर, कर्मवीर भाऊराव पाटील, डॉ. पंजाबराव देशमुख अशा अनेक समाजचिंतक महनीय व्यक्तींनी शाळा,महाविद्यालये, वसतीगृहे सुरू केली. समाजाला शिक्षण घेण्यास प्रवृत्त केले. कर्मयोगी गाडगेबाबा या लोकशिक्षकाने आपल्या कीर्तनातून शिक्षणाचे महत्त्व पटवून दिले. अशा अनेक शिक्षणव्रती लोकांनी शिक्षण प्रसाराचे कार्य केले.

शिक्षणाचे महत्त्व लोकांना कळू लागले. खेड्यापाड्यातील, डोंगरदऱ्यातील, तांडा–पोडातील,गाव–वस्तीतील, झोपडपट्टीतील गोरगरिबांचे, शेतकऱ्यांचे,शेतमजुरांचे, कामगारांचे, कष्टकऱ्यांचे मुलं–मुली शाळा, महाविद्यालयात दाखल होऊ लागले.शिक्षण घेऊ लागले. वाचू , बोलू लागले. स्वतंत्रपणे विचार करू लागले.शिक्षणामुळे समाज बदलू लागला.भारतीय संविधानातील जीवनमूल्यांमुळे समाजमनातील पुरातन अंधार दूर पळू लागला.

भारताचा अभ्युदय

वैदिक हिंदुधर्मातील अभिजनांनी ज्या बहुजनवर्गाला (शुद्रातिशूद्र व स्त्रीया) शतकानुशतके शिक्षणापासून दूर लोटले. अशिक्षित व अज्ञानी ठेवले. तो बहुजनवर्ग शिक्षणाच्या व ज्ञानाच्या क्षेत्रात अग्रेसर झाला. स्वातंत्र्योत्तर भारतात सत्तास्थानी आलेले प्रमुख राजकीय नेते उच्चशिक्षित, सभ्य,सुसंस्कृत,दूरदर्शी व गंभीर वृत्तीचे होते. त्यांनी खऱ्या अर्थाने ङ्गभारताचा शोधफ घेतला होता. समाजवादी अर्थव्यवस्थेला भांडवलवादाची जोड देऊन देशाला आणि मुख्य म्हणजे देशातील सामान्य माणसाला प्रगतीच्या मार्गावर कसे गतिमान करता येईल याची त्यांना जाण होती. व्यक्तिविकासातून साध्य केलेला राष्ट्रविकास हा अधिक परिणामकारक, शाश्वत, सर्वहितैषी व कल्याणकारी असतो.यावर त्यांचा ठाम विश्वास होता. त्यांची नाळ जना–मनांशी जुळली होती. त्यांच्याकडे राष्ट्रविकासाची दृष्टी होती.धर्मांधतेला आळा घालून त्यांनी राष्ट्रविकासाला प्राधान्य दिले होते. तत्कालीन राजकीय नेत्यांचा उदारमतवाद हाच त्यांच्या सर्वसमावेशक राष्ट्रवादाचा पाया होता. सर्वतोपरी राष्ट्रहित हा त्यांचा राष्ट्रवाद होता. त्यामुळेच त्यांनी नुकत्याच स्वतंत्र झालेल्या भारताच्या सर्वांगीण विकासासाठी नवनवीन योजना आखल्या. मोठमोठे प्रकल्प उभारले. संविधानाच्या निर्देशानुसार स्वतंत्र व स्वायत्त संस्थांचे गठन केले.अणुप्रकल्प, संशोधन संस्था,नभोवाणी, हवामान खाते, बँका, आयुर्विमा मंडळे,रेल्वे,विमानतळे,कृषी संशोधन केंद्रे, पर्यटन मंडळे, आयुध निर्माण केंद्रे,अनेक कारखाने अशा एक ना अनेक पायाभूत सुविधांचे जाळे विणले. शिक्षणावर विशेष भर दिला. शैक्षणिक विकासासाठी शिक्षण आयोग स्थापन केले. आयोगांच्या शिफारशींची काटेकोरपणे अंमलबजावणी केली.आदिवासींना व मुलींना शिक्षणाच्या मुख्य प्रवाहात आणण्यासाठी विशेष तरतुदी केल्या.वस्तीशाळा , आश्रमशाळा,नवोदय विद्यालये, केंद्रीय विद्यालये सुरू केली.सरकारी,निमसरकारी शाळा,महाविद्यालये सुरू केली. वसतीगृहांची व्यवस्था केली. विज्ञान–तंत्रज्ञानविषयक अभ्यासाला व संशोधनाला चालना दिली.अनेक विद्यापीठे स्थापन केली.उच्च शिक्षणाची ध्येयधोरणे निश्चित करण्यासाठी विद्यापीठ अनुदान आयोगाची स्थापना केली.उच्च शिक्षणासाठी शिष्यवृत्ती योजना, अनेक सोयी,सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आल्या. शेतकऱ्यांची,शेतमजुरांची, कामगारांची,कष्टकऱ्यांची हजारो मुलं–मुली पदवीधर होऊ लागले. पदवीप्राप्त पोषाख परिधान केलेल्या मुला–मुलींचे फोटो अनेक चंद्रमौळी झोपडीत अभिमानाने ज्ञानाची महती सांगू लागले.हजारोंच्या संख्येने बहुजन समाजातील मुलं–मुली डॉक्टर, इंजिनिअर,वकील, प्रोफेसर,शिक्षक,शास्त्रज्ञ,तंत्रज्ञ, वैमानिक,निरीक्षक,परीक्षक, अधिकारी, उपअधिकारी, अधिक्षक होऊ लागले.अनेकांनी यु.पी.एस.सी. सारख्या सर्वोच्च परीक्षेत यश मिळवून मोठमोठी पदे प्राप्त केली.एस.सी., एस.टी.,एन.टी.,ओ.बी.सी. प्रवर्गातील तरुण,तरुणींची महत्त्वाच्या पदांवर नियुक्ती झाली.उच्चवर्णीयांच्या दृष्टीने तुच्छ असलेले शूद्रातिशूद्र सर्वोच्च पदांवर विराजमान झाले.ज्या स्त्रीला वेद,शास्त्रांनी पापाची खाण, पायातील वाहाण म्हटले होते, ती स्त्री आपल्या बुद्धिमत्तेने व कार्यक्षमतेने उच्चासनावर बसून आपले अधिकार वापरू लागली. एकूणच हा बहुजनवर्ग शासनात व प्रशासनात महत्वपूर्ण पदांपर्यंत पोहोचला. देशाच्या निर्णय निर्धारण प्रक्रियेत सहभागी होऊ लागला. राष्ट्रविकासाच्या योजना कार्यान्वित करण्यामध्ये महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावू लागला.आपली बुद्धिमत्ता, निर्णयक्षमता व कार्यकुशलता सिद्ध करू लागला.

शेतीमातीत राबणाऱ्यांची, काबाडकष्ट करणाऱ्यांची, सेवा–चाकरीत जगणाऱ्यांची, पायरीने वागणाऱ्यांची मुलं मुली अनेक विभागात,कार्यालयात अधिकारी झाले. काचेच्या कॅबीनमध्ये बसू लागले. कर्मचाऱ्यांना आदेश देवू लागले. सरकारी गाडीत फिरू लागले. प्रशासन सांभाळू लागले. रुबाबात चालू लागले. स्वाभिमानाने वागू लागले. समाजात ते मान,सन्मानाचे व प्रतिष्ठेचे जीवन जगू लागले. हे सर्व बदल भारतीय संविधानाने दिलेल्या समान अधिकारांमुळे घडू लागले.

धर्मांधतेचा धुमाकुळ

संविधानातील समानतेच्या तरतुदींमुळे वैदिक हिंदुधर्मव्यवस्थेत स्वतःला उच्चस्थानी समजणाऱ्या त्रैवर्णिकांचे विशेषाधिकार धोक्यात आले.त्यांचे धार्मिक श्रेष्ठत्व भुईसपाट झाले. त्यामुळे वर्णश्रेष्ठत्व जपणारा राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघ सुरुवातीपासूनच भारतीय संविधानाला विरोध करू लागला होता.या सर्व आमूलाग्र बदलाचे मूळ भारतीय संविधानात आणि संविधानाने दिलेल्या शैक्षणिक अधिकारात आहे, या जाणिवेने तो कमालीचा अस्वस्थ होता. संविधानाला व सांविधानिक अधिकारांना सुरूंग लावण्यासाठी संघ गुप्त पद्धतीने कामाला लागला. वाट्टेल ते करून शासनात व प्रशासनात शिरकाव करायचा, या उद्देशाने संघाच्या कवायती व करामती सुरू झाल्या.स्वातंत्र्यप्राप्तीनंतर राजकीय सत्ता काँग्रेस पक्षाकडे आली असली तरी, संघनिष्ठ लोकांनी काँग्रेसमध्ये शिरकाव केला. काँग्रेसच्या माध्यमातून सत्तास्थाने बळकावली. शिक्षणाचे प्रथम लाभार्थी म्हणून प्रशासनातही सर्वोच्च पदे काबीज केली. संघाने प्रत्येक क्षेत्रात आपल्या विचाराच्या परंतु वेगवेगळ्या नावाच्या कार्यसंघटना कार्यान्वित केल्या. याच काळात शिक्षणाच्या संधीमुळे व सोयी,सुविधांमुळे बहुजन समाजाचा शैक्षणिक विकास झपाट्याने होऊ लागला होता. बहुजन समाज शिक्षणामुळे हक्क, अधिकारांप्रति जागरुक होऊ लागला होता.मंडल आयोगाच्या अंमलबजावणीसाठी ओ.बी.सी. वर्ग हळूहळू एकवटू लागला. ओबीसींच्या एकवटण्यातून आणि एस.सी., एस.टी.,एन.टी. व ओबीसींच्या एकत्रिकरणातून या देशात डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांना अभिप्रेत असलेली क्रांती घडून येऊ शकते, या भितीने संघ–भाजपा बेचैन झाली. त्यांनी मंडल आयोगाच्या आंदोलनाला निष्प्रभ करण्यासाठी कमंडलचा (रामजन्मभूमी) मुद्दा पुढे केला. प्रधानमंत्री व्ही.पी. सिंग यांच्या सरकारला पायउतार केले. देशभर धार्मिक उन्मादाचे वातावरण निर्माण केले.

सांविधानिक हक्कांप्रति जागरूक व संघटीत होऊ लागलेल्या बहुजन समाजाला आपल्या जाळ्यात ओढण्यासाठी संघ–भाजपाने देवा–धर्माचा वापर मोठ्या प्रमाणात करणे सुरू केले. भारतीय समाजमनात धर्मद्वेषाचे व जातिभेदाचे विष पेरणे;आणि धर्माधिष्ठित राजकारण बळकट करणे. यावर लक्ष केंद्रित केले. देशभर गंगाजल वाटणे, राम मंदिर निर्माणासाठी विटा गोळा करणे, रथयात्रा काढणे, त्रिशूल वाटप करणे, कारसेवा काढणे व बाबरी मस्जिद पाडणे, घातपाताच्या घटना घडवून आणणे या आणि अशा अनेक संविधानविरोधी कृत्यांनी संघ–भाजपाने संपूर्ण देशाला धर्मांधतेच्या खाईत लोटले. लोकशाहीला वेठीस धरले. मंडल आयोगाच्या निमित्ताने जागृत होऊ लागलेल्या ओबीसींना धर्माची अफू देणे सुरू केले. त्यांना धर्माच्या नशेत गुंग ठेवले. संघ–भाजपाने ओबीसींच्या धार्मिक श्रद्धेला धगधगते ठेवून सत्तेचे समीकरण जुळवणे सुरू केले:

सत्तेत शिरकाव

स्वातंत्र्यपूर्व काळापासून राजकीय सत्तेसाठी तडफडणाऱ्या राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाने सत्ताप्राप्तीसाठी अनेक चमत्कारिक प्रयोग केले. विद्वेष, हिंसा, कुटीलता,असत्यता इत्यादी अनैतिक मार्गांचा अवलंब करून संघ–भाजपाने मतदारांना प्रभावित केले. दरवर्षी दोन कोटी तरुणांना नोकरीचे आमिष दाखविले. त्यामुळे नोकरीच्या शोधात असणारा तरुण,उच्चशिक्षण घेणारा विद्यार्थी आणि मुलांच्या उज्वल भविष्याचे स्वप्न बघणारा मध्यमवर्ग असा बहुसंख्य मतदार संघ–भाजपाच्या जाळ्यात अडकला;आणि संघ–भाजपा सत्ताधारी झाला.

संघ–भाजपाची विचारधाराच मुळात वर्णवर्चस्ववादी आहे. बहुजनांना मानसिक गुलामीत ठेवून अभिजनांचे हितरक्षण करणे हा मनुवादाचा प्रमुख उद्देश आहे. समाजाला आर्थिक आणि शैक्षणिकदृष्ट्या दुर्बल केले की,समाज बेमालुमपणे मानसिक गुलामी पत्करतो. हा अभिजनवर्गाचा पूर्वानुभव आहे. त्यामुळेच मनुवादी सरकारने रातोरात नोटबंदी जाहीर करून बहुजनांची आर्थिक नाकेबंदी केली. नवे चलन आणि जी.एस.टी.सारखी अन्याय्य करप्रणाली अंमलात आणून संपूर्ण अर्थव्यवस्था आपल्या ताब्यात घेतली आहे. संघ–भाजपा सरकारने नवीन शैक्षणिक धोरण २०२० ला लागू करून दुसरा प्रहार बहुजनांच्या शैक्षणिक विकासावर केला आहे. शिक्षण हा शोषणमुक्तीचा मार्ग आहे. हा मार्ग अवरुद्ध करण्यासाठीच संघ–भाजपाने नवे शैक्षणिक धोरण अंमलात आणले आहे. या शैक्षणिक धोरणात बहुजनांच्या मानसिक गुलामीची व सर्वंकष शोषणाची सूक्ष्म व पद्धतशीरपणे आखणी करण्यात आली आहे. बहुजन समाजाला शिक्षण क्षेत्रातून बाद करायचे;आणि देशाचे संपूर्ण शासन–प्रशासन आपल्या ताब्यात घ्यायचे या दिशेने संघ–भाजपाच्या हालचाली सुरू आहेत. नवीन शैक्षणिक धोरण हे त्या दिशेने टाकलेले पाऊल आहे. शिक्षणाच्या सार्वत्रिक संधीमुळे बहुजन समाज शिक्षणाच्या क्षेत्रात पुढे जाऊ लागला. नोकरीत सर्वोच्च पदं प्राप्त करू लागला. हक्काची भाषा बोलू लागला. संघटीत होऊ लागला. साहित्यिक व सांस्कृतिक क्षेत्रात आपले स्वतंत्र अस्तित्व निर्माण करू लागला.सर्वच क्षेत्रात आपली बरोबरी करू लागला. या सर्व घटना भारतीय संविधानामुळे आणि संविधानाने दिलेल्या शैक्षणिक अधिकारांमुळे घडू लागल्या. ही बाब अभिजन वर्ग आधीपासूनच ओळखून होता. त्यामुळे त्यांनी संघ–भाजपाच्या हाती देशाची सत्तासूत्रे येताच नवीन शैक्षणिक धोरणाच्या माध्यमातून "शिक्षणबंदी'ची योजना आखली.

शिक्षणबंदीचे सावट

शिक्षण हे समाजाच्या सर्वांगीण विकासाचे महाद्वार आहे. या महाद्वारातून पुढे जाणारा व्यक्ती तसेच समाज सज्ञानी, सजग, स्वावलंबी, स्वाभिमानी व सर्वार्थाने समृद्ध होतो. तो अज्ञानाचे,शोषणाचे व गुलामीचे वर्चस्व झुगारून देतो. अन्यायाला वाचा फोडतो; आणि अधिकारांसाठी लढतो. शिक्षणामुळे समाज उन्नतीच्या व प्रगतीच्या मार्गावरून वाटचाल करू लागतो. हा मार्ग रोखून धरण्यासाठीच मनुवादी संघ–भाजपा सरकारने नवीन शैक्षणिक धोरणाची अंमलबजावणी सुरू केली आहे. या नवीन शैक्षणिक धोरणाच्या माध्यमातून मुठभर अभिजनांना बहुजनांची शैक्षणिक नाकेबंदी करून त्यांच्यावर पुन्हा वर्चस्व स्थापित करायचे आहे. नवे शैक्षणिक धोरण म्हणजे शासनाद्वारे बहुजन विरोधी भूमिकेतून नियोजनबद्ध पद्धतीने आखलेली शिक्षणबंदी योजना आहे.

भारतात यापूर्वी अनेक शिक्षण आयोग स्थापन करण्यात आले. शालेय शिक्षणाच्या तसेच उच्च शिक्षणाच्या विकासाकरिता वेळोवेळी शैक्षणिक ध्येय–धोरणे निश्चित करण्यात आली. या आयोगांचा व ध्येय–धोरणांचा मुख्य उद्देश भारतीय समाजाचा शैक्षणिक विकास घडवून आणणे; आणि या विकासातूनच राष्ट्राला सर्वार्थाने प्रगतीपथावर नेणे हा होता. या स्पष्ट, पारदर्शी व व्यापक उद्देशामुळेच भारताने सर्वच क्षेत्रात उत्तुंग भरारी घेतली. राष्ट्राच्या या विकास कार्यास तळागाळातील, सर्व स्तरांतील नागरिकांचा हातभार लागला.शिक्षणाच्या सोयी, सुविधांमुळे सर्वांना शिकण्याची व पुढे जाण्याची संधी मिळाली. शिक्षणामुळे समाजात अंतर्बाह्य बदल घडू लागले. समाज आचार,विचाराने प्रगत होऊ लागला. भारतीय समाजात अनेक संस्था, संघटना, पक्ष, विचार वाढीस लागले. ज्ञान, विज्ञान, तंत्रज्ञान, क्रीडा, कला, कौशल्य इत्यादी क्षेत्रात वावरणाऱ्या अनेकांनी स्वतःचा आणि देशाचा नावलौकिक वाढविला. छोट्या मोठ्या अनेक चळवळी निर्माण झाल्या. अनेक नवे साहित्यप्रवाह उदयास आले. समाज सांस्कृतिकदृष्ट्या समृद्ध व संपन्न होऊ लागला. शिक्षणाच्या संधीमुळे तळागाळातील मुलामुलींच्या डोळ्यांत मोठमोठी स्वप्ने तरळू लागली. शासनाच्या उदात्त, व्यापक व सर्वसमावेशक भूमिकेमुळे समाजाचा हा सर्वांगीण विकास घडून आला आहे. पूर्वीच्या शासनाची व शिक्षण आयोगाची शैक्षणिक ध्येय–धोरणे समाजाला शिक्षणासाठी प्रेरक ठरणारी होती. संघ–भाजपा सरकारचे नवीन शैक्षणिक धोरण (NEP २०२०) शिक्षणाला मारक ठरणारे आहे. पूर्वीच्या शैक्षणिक धोरणांमुळे समाजात शिक्षणाची भरती आली होती. विद्यमान धोरणामुळे शिक्षणाला ओहोटी लागली आहे. पूर्वीच्या शैक्षणिक धोरणांनी समाजाला शिक्षणाशी जोडले. हल्लीचे शैक्षणिक धोरण समाजाला शिक्षणापासून तोडणारे आहे.

भारतीय लोकशाहीने कल्याणकारी राज्याची (welfare state) संकल्पना स्वीकारली आहे. संविधानाच्या निर्देशानुसार या संकल्पनेला केंद्रवर्ती ठेवून ध्येय धोरणे निश्चित करणे आवश्यक आहे. परंतु संघ–भाजपाला भारतीय संविधान आणि संविधानाचे लोककल्याणकारी स्वरूप अमान्य आहे. त्यामुळेच त्यांनी संविधानाच्या मूळ उद्देशाला छेद देणारे नवीन शैक्षणिक धोरण (छएझ २०२०) तयार करून अंमलात आणले आहे. या धोरणाला राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण–National Education policy असे म्हटले आहे. या शैक्षणिक धोरणाचे मूळ स्वरूप नीट समजून घेणे आवश्यक आहे. हे स्वरुप अभ्यासल्यास आपल्या लक्षात येईल की, हे शैक्षणिक धोरण राष्ट्रातील सर्वसामान्यांच्या हिताविरुद्ध आहे. सर्वसामान्यांना शिक्षणापासून दूर लोटणारे आहे. या अर्थाने हे शैक्षणिक धोरण अराष्ट्रीय म्हणजे राष्ट्रविरोधी आहे ! काही लोक या धोरणाला ङ्ग नवीन शैक्षणिक धोरण New Education policy असे सुद्धा म्हणतात.आपण या शैक्षणिक धोरणाचे स्वरुप व्यवस्थितपणे समजून घेतले तर, हे शैक्षणिक धोरण नवीन नसून जुनेच आहे. प्राचीन आहे. मनुवादी आहे, हे आपल्या लक्षात येईल. गतकाळात वैदिक हिंदुधर्मव्यवस्थेने बहुजनांना (शूद्र,अतिशूद्र व स्त्रीया) शिक्षण देणे निषिद्ध मानले होते.

डॉ. मनोहर नाईक, नागपूर

जिल्ह्यातील ५४५ ग्रामपंचायतीच्या सरपंचपदाचे आरक्षण जाहीर, २७४ पदे महिलांसाठी राखीव

गोंदिया : येणाऱ्या पाच वर्षातील जिल्ह्यातील ५४५ ग्रामपंचायतींचे आरक्षण निश्चित झाले झाले आहे. ५४५ पैकी २७२ पदे आरक्षित असणार आहेत, तर २७३ सरपंचपदे ही खुली राहणार आहेत. महिलांसाठी तब्बल २७४ पदे आरक्षित असणार असून, यातील १३७पदे ही खुल्या प्रवर्गातील महिलांसाठी राहणार आहेत. सन २०२५ ते २०३० या कालावधीत होणाऱ्या ग्रामपंचायतींच्या निवडणुकांसाठी हे सरपंचपद आरक्षण निश्चित झाले आहे. याबाबत जिल्हा प्रशासनाला आदेश देण्यात आले. शासन आणि राज्य निवडणूक आयोगाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार, तालुकानिहाय सरपंचपदाचे आरक्षण जाहीर करण्यात आले आहे. जिल्ह्यातील ५४५ ग्रामपंचायतींच्या सरपंचपदाची आरक्षण सोडत जिल्हाधिकारी प्रजीत नायर यांनी मंगळवारी (दि.१५) जाहीर केली. याच आरक्षण सोडतीनुसार आता पुढील पाच वर्षातील म्हणजे २०२५ ते २०३० या कालावधीत येथील सरपंचपदाच्या निवडणुका होणार आहे. सरपंच पदाची ही आरक्षण सोडत ही त्या त्या प्रवर्गाच्या लोकसंख्येच्या आधारावर निश्चित करण्यात आले आहे. आरक्षण सोडतीनंतर आता इच्छुकांनी यासाठी मोर्चेबांधणी सुरु करणार आहेत.

३३९ सदस्य व ६ सरपंचपदासाठी होणार पोटनिवडणूक जात वैधता प्रमाणपत्र, निधन आणि इतर कारणामुळे जिल्ह्यातील ३३९ ग्रामपंचायत सदस्य व ६ सरपंचाची पदे रिक्त आहे. या रिक्तपदांसाठी जिल्ह्यात लवकरच पोटनिवडणूक होणार असल्याची माहिती आहे.

तालुका सरपंच संख्या

गोंदिया	११०
तिरोडा	९३
गोरेगाव	५६
देवरी	५५
आमगाव	५७
सालेकसा	४०
अर्जुनी मोरगाव	७१
सडक अर्जुनी	६३

असे असणार प्रवर्गानुसार सरपंचपदाचे आरक्षण

जिल्ह्यातील ५४५ ग्रामपंचायतींच्या सरपंचपदापैकी अनुसूचित जातीसाठी ६७ सरपंचपदे आरक्षित राहणार आहेत. यापैकी ३४ महिलांकरिता, अनुसूचित जमाती १०० पदांपैकी ५० महिलांकरिता राखीव, ओबीसी प्रवर्गासाठी १०५ पदांपैकी ५३ महिलांसाठी राखीव, तर खुला प्रवर्ग २७३ सरपंचपदांपैकी १३७पदे महिलांसाठी राखीव असणार आहेत, तर एकूण ५४५ सरपंचपदांपैकी २७४ पदे ही महिलांसाठी राखीव असणार आहेत. आता कोणत्या ग्रामपंचायतीचे सरपंचपद नेमके कोणत्या प्रवर्गासाठी राखीव झाले आहे हे २४ एप्रिलच्या सोडतीनंतर स्पष्ट होईल.

सहा महिन्यांपासून '१०२' रुग्णवाहिकांची चाके थांबली

गोंदिया : रुग्णालय प्रशासनाने शासनाकडे रुग्णवाहिकांच्या डिझेलसाठी गेल्या सहा महिन्यांपासून निधीची मागणी करूनही शासनाने तो उपलब्ध न केल्याने स्थानिक बाई गंगाबाई महिला रुग्णालयाच्या तीन रुग्णवाहिकांसह जिल्ह्यातील आठ रुग्णवाहिकांची चाके थांबली आहेत. येत्या आठ-दहा दिवसांत निधी उपलब्ध न झाल्यास जिल्ह्यातील प्राथमिक आरोग्य केंद्र, ग्रामीण रुग्णालयातील सर्वच रुग्णवाहिकांची चाके ठप्प होण्याची शक्यता आहे. जननी शिशू सुरक्षा कार्यक्रमांतर्गत गर्भवती, प्रसुतीसाठी येणाऱ्या महिला व १ वर्षापर्यंतच्या बालकांना उपचारासाठी आणि उपचार झाल्यानंतर घरी सोडून देण्यासाठी शासकीय रुग्णालयाकडून रुग्णवाहिका उपलब्ध करून दिली जाते. यासाठी शासनाकडून प्रतिरुग्ण २५० रुपयांचे अनुदान दिले जाते. पण, दिल्या जाणाऱ्या अनुदानाची रक्कम फारच कमी असून, त्या तुलनेत खर्च अधिक येत असल्याने व यासाठी अनुदान वेळेवर मिळत नसल्याने रुग्णवाहिकांमध्ये डिझेल भरण्यासाठीसुद्धा पैसे नसल्याने या रुग्णवाहिका उभ्या ठेवण्याची वेळ रुग्णालय प्रशासनावर आली आहे. येथील बाई गंगाबाई महिला रुग्णालयात जिल्ह्यातून व लगतच्या मध्य प्रदेश आणि छत्तीसगड येथील गर्भवती प्रसुतीसाठी दाखल होतात. येथे बालकांवरसुद्धा उपचार केले जात असल्याने बालकांना येथे दाखल केले जाते. जिल्ह्यातून प्रसुतीसाठी रुग्णालयात दाखल झालेल्या महिलांना प्रसुतीनंतर रुग्णालयाच्या रुग्णवाहिकेने घरापर्यंत सोडून दिले जाते. यात देवरी, चिचगड, अर्जुनी मोरगाव इतर तालुक्यातील दूरवरच्या गर्भवतींचा समावेश असतो. पण, सर्वांसाठी प्रतिरुग्ण अनुदान २५० रुपयेच मिळत असल्याने एवढ्या कमी पैशात रुग्णांना रुग्णवाहिकेने त्यांच्या घरापर्यंत सोडायचे कसे, असा प्रश्न आहे. बाई गंगाबाई महिला रुग्णालयाला गेल्या सहा महिन्यांपासून रुग्णवाहिकेसाठी शासनाकडून अनुदान न मिळाल्याने तीन रुग्णवाहिका गेल्या सहा महिन्यांपासून रुग्णालयासमोर उभ्या आहेत. परिणामी गर्भवती, प्रसुती झालेल्या महिलांना त्यांच्या घरापर्यंत सोडण्याची अडचण निर्माण झाली आहे.

...या ठिकाणच्या रुग्णवाहिका बंद

बाई गंगाबाई स्त्री रुग्णालयातील रुग्णवाहिका नोव्हेंबर २०२४ पासून बंद आहेत. देवरी व चिचगड ग्रामीण रुग्णालयाच्या रुग्णवाहिका महिनाभरापासून, तर भानपूर, तिगाव व कवलेवाडा या प्राथमिक आरोग्य केंद्रातील रुग्णवाहिका डिझेलअभावी बंद आहेत.

रुग्ण सेवेपासून वंचित

रुग्णांना १०२ रुग्णवाहिकेमुळे चांगली सेवा मिळत असताना शासनाकडून डिझेल खरेदीसाठी पुरेसा निधी देण्यात येत नसल्याने १०२ क्रमांकाच्या रुग्णवाहिका जागेवरच उभ्या आहेत. परिणामी रुग्णांना वेळेवर पोहचविणे शक्य होत नसल्याचे चित्र आहे.

डिझेल निधीसाठी सहा महिन्यांपासून पत्रव्यवहार

येथील बाई गंगाबाई महिला रुग्णालय व्यवस्थापनाने शासनाकडे रुग्णवाहिकांसाठी १० लाख रुपयांचा निधी त्वरित उपलब्ध करून देण्याची मागणी केली आहे. तसेच गेल्या सहा महिन्यांपासून यासाठी शासनाकडे पाठपुरावा सुरू आहे. पण, अद्याप निधी उपलब्ध करून देण्यात आला नाही. तसेच जिल्ह्यातील इतर रुग्णवाहिकांसाठी डिझेलसाठी निधी उपलब्ध करून दिला नाही. रुग्णवाहिकांच्या डिझेलचा पैसा लाडक्या बहिणींना दिल्याने आता गर्भवतींना नाहक त्रास होत आहे.

उमरझरी लघू प्रकल्प कालव्यांची सुधारणा

सडक-अर्जुनी : महाराष्ट्र सिंचन सुधारणा कार्यक्रमांतर्गत उमरझरी लघु प्रकल्पातील मुख्य कालवा प्रणालीच्या सुधारणेसाठी एकूण १४ कोटी ३१ लक्ष रुपयांचा निधी मंजूर करण्यात आला आहे. याअंतर्गत उमरझरी मुख्य कालवा विमोचकाजवळ, चिरचाळी, कोहळीटोला, वडेगाव, बोथली आणि घाटबोरी या सात लघू कालव्यांची सखोल सुधारणा करण्यात येणार आहे.

यामुळे परिसरातील शेतकऱ्यांना वेळेवर व पर्याप्त पाणी उपलब्ध होणार असून, शेती उत्पादनात मोठी वाढ होण्यास मदत होईल. या कामाला आमदार तथा माजी मंत्री राजकुमार बडोले यांच्या हस्ते सुरुवात करण्यात आली. याप्रसंगी बडोले यांनी, या कामांसाठी यंत्रणेला अपेक्षेप्रमाणे कालावधी कमी मिळणार आहे, त्यामुळे ग्रामस्थांनी सहकार्य करावे. सर्व कामे गुणवत्तापूर्ण व्हावीत यासाठी संबंधित अधिकाऱ्यांनी विशेष लक्ष द्यावे. या उपक्रमामुळे सिंचन क्षमतेत लक्षणीय वाढ होईल, पाणीपुरवठा अधिक प्रभावी आणि कार्यक्षम पद्धतीने होईल, असे स्पष्ट केले. कार्यक्रमाला पंचायत समिती सभापती वळगाये, कृ.उ.बा.स. सभापती डॉ. अविनाश काशिवार, जि.प.सदस्य कविता रंगारी, डॉ. भुमेश्वर पटले, कार्यकारी अभियंता सोनाली सोनुले,शालिंदर कापगते, अलाउद्दीन राजानी, वर्षा शहारे, उपविभागीय अभियंता समीर बनसोडे व कदम, माजी सरपंच परमानंद बडोले उपस्थित होते.

सदस्य नोंदणी ही संघटना बळकटीसाठी पहिली पायरी

सडक-अर्जुनी: ३० एप्रिलपर्यंत सदस्य नोंदणी पूर्ण करणे अत्यावश्यक आहे. त्यासाठी प्रत्येक कार्यकर्त्याने अधिक जोमाने आणि जबाबदारीने काम करणे आवश्यक आहे. पक्ष संघटना बळकट करताना जनतेच्या प्रश्नांवर प्राधान्याने लक्ष देऊन एकजुटीने कार्य करा. सदस्य नोंदणी ही संघटना बळकटीसाठी पहिली पायरी असल्याचे प्रतिपादन आ. राजकुमार बडोले यांनी केले. अर्जुनी-मोर विधानसभा क्षेत्रात राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाच्या सदस्य नोंदणी अभियान या महत्त्वपूर्ण विषयावर मंगळवारी बैठक आयोजित करण्यात आली होती. या बैठकीत पदाधिकारी आणि कार्यकर्त्यांना मार्गदर्शन करताना ते बोलत होते. आ. बडोले यांनी उपस्थितांना पक्ष संघटन, जबाबदाऱ्या आणि कार्यपद्धती यावर सखोल मार्गदर्शन केले. बैठकीला अर्जुनी मोरगाव तालुकाध्यक्ष लोकपाल गहाणे, सडक अर्जुनी तालुकाध्यक्ष डॉ. अविनाश काशीवार, नगराध्यक्ष तेजराम मडावी, ओबीसी जिल्हा अध्यक्ष किशोर तरोणे, माजी जिल्हा परिषद उपाध्यक्ष यशवंत गणवीर, माजी जि. प. सदस्य रुपविलास कुरसुंगे, आनंद अग्रवाल, भोजराम रहेले, दानेश साखरे, राकेश लंजे, भय्यालाल पुस्तोडे, गजानन परशुरामकर, भोला पाटील कापगते, रजनी गिरीपुंजे, सुशीला हलमारे, दिनेश कोरे, आर. के. जांभूळकर व पदाधिकारी, कार्यकर्ते उपस्थित होते

अक्षयतृतीयेला बाल विवाह प्रतिबंधासाठी प्रशासन सज्ज

गोंदिया : समाजामध्ये मोठ्या प्रमाणावर असलेल्या अशिक्षितपणा, मागासलेपणा, गरिबी, लहान वयात लग्न करण्याचे रुढी परंपरा, जाती व्यवस्था यामुळे बाल विवाहाचे प्रमाण वाढत आहेत. भारतीय संस्कृतीत विवाह ही समाजातील महत्वाचे आणि सार्वत्रिक सामाजिक क्रिया आहे. सहाजिकच शुभ मुहूर्तावर सामुदायिक तसेच एकल विवाह समारंभ आयोजित केले जातात, यामध्ये बाल विवाहाचे प्रमाण मोठ्या प्रमाणात असण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. यावर्षी अक्षयतृतीया हा दिवस ३० एप्रिल २०२५ रोजी असून हा दिवस शुभ मानून यावेळी बाल विवाह सुध्दा मोठ्या प्रमाणात होण्याची शक्यता आहे.

भाजप तालुकाध्यक्षपदी राधेश्याम भेंडारकर

अर्जुनी मोरगाव- भारतीय जनता पार्टी अर्जुनी मोरगाव तालुकाध्यक्ष पदासाठी अनेकजण इच्छुक होते. पक्ष निरीक्षकांनी तालुकाध्यक्ष पदासाठी योग्य उमेदवाराबाबत मत जाणून घेतले होते. त्यानुसार ता.२० रोजी स्थानिक खरेदी विक्री सभागृहात भाजप कार्यकर्त्यांची बैठक आयोजित करण्यात आली. यावेळी पक्षश्रेष्ठींच्या आदेशानुसार संघटनात्मक बांधणी लक्षात घेऊन अर्जुनी मोरगाव नगरपंचायत चे नगरसेवक राधेश्याम भेंडारकर यांची तालुकाध्यक्षपदी निवड करण्यात आली.भेंडारकर यांची अचानक झालेली निवड तालुका भाजपमध्ये सुखद धक्का मानला जात असून कार्यकर्त्यांमध्ये नवचैतन्य निर्माण झाले आहे. भेंडारकर यांच्या निवडीमुळे अर्जुनी मंडळ क्षेत्रात संघटनात्मक बळकटीला नवे बळ मिळणार असल्याचे मत उपस्थित कार्यकर्त्यांनी व्यक्त केले.

आक्षेपार्ह पोस्ट टाळा :पोलिस अधीक्षक भामरे

गोंदिया : धार्मिक भावना दुखावणाऱ्या बाबी किंवा पोस्ट टाळाव्यात, जिल्ह्यात कायदा, सुव्यवस्था व शांतता राखावी, अन्यथा कठोर कारवाई करण्यात येईल, असा इशारा जिल्हा पोलिस अधीक्षक गोरख भामरे यांनी दिला आहे. गोंदिया शहर पोलिस ठाण्याअंतर्गत येणाऱ्या गणेशनगर येथील आरोपी चिराग संदीप रूंगठा याने स्वतःच्या प्रतिष्ठानामध्ये धार्मिक भावना दुखावतील, असे चित्र असलेल्या टाइल्स लावल्यावरून लोकांच्या धार्मिक भावना दुखावल्या गेल्या. त्यामुळे त्याच्याविरुद्ध गोंदिया शहर पोलिसात गुन्हा नोंद करण्यात आला असून, आरोपीला अटक करण्यात आली आहे. दरम्यान, नागरिकांनी धार्मिक भावना दुखावतील अशा आक्षेपार्ह बाबी किंवा पोस्ट टाळाव्यात, जिल्ह्यात कायदा, सुव्यवस्था व शांतता राखावी, अन्यथा कठोर कारवाई करण्यात येईल, असा इशारा जिल्हा पोलिस अधीक्षक गोरख भामरे यांनी दिला आहे.

अन्यथा शिक्षण व नोकरीवर गदा येणार

कोणताही जमाव, जाळपोळ, हिंसक आंदोलन अशा घटनेत अनेक तरुण दिसून येतात. मात्र, यादरम्यान अनुचित प्रकार घडल्यास संबंधितांवर पोलिसांकडून गुन्हा दाखल केला जातो. असे झाल्यास शिक्षण व नोकरीसाठी आवश्यक असणारे चारित्र्य प्रमाणपत्र काढताना अडचण येते. अनेकांना तर यामुळे नोकरी मिळत नाही. त्यामुळे कुणीही कायदा हातात घेऊ नये, असे आवाहनही पोलिस अधीक्षक भामरे यांनी केले आहे.

धोटे बंधू विज्ञान महाविद्यालयात विद्यापिठाचे विद्यार्थी सुविधा केंद्र

गोंदिया : गोंदिया शिक्षण संस्था द्वारा संचालित धोटे बंधू विज्ञान महाविद्यालयात राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या (रातूमनावि) सहकार्याने १५ एप्रिल रोजी विद्यार्थी सुविधा केंद्राचे उद्घाटन करण्यात आले या केंद्राचे उद्घाटन स्वर्गीय मनोहर भाई पटेल आणि राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज यांच्या प्रतिमेला माल्यार्पन व दीप प्रज्वलन करून आदरांजली अर्पण करण्यात आली.

याप्रसंगी गोंदिया एज्युकेशन सोसायटीच्या अध्यक्षा वर्षा पटेल, माजी आ. राजेंद्र जैन, जीईएसचे संचालक निखिल जैन, डॉ. संजय कवीश्वर, डॉ. समय बन्सोड, डॉ. नीलकंठ लंजे, प्रथमेश फुलेकर, मनीष वंजारी, ॲड. वसंत चुटे, प्राचार्य डॉ. अंजन नायडू तसेच कार्यक्रमाचे समन्वयक डॉ. दिलीप चौधरी उपस्थित होते. सर्वप्रथम डॉ. अंजन नायडू यांनी अतिथीचे स्वागत पुष्पगुच्छाने करून मान्यवरांच्या परिचय करून दिला. तत्पश्चात महाविद्यालयाला विद्यार्थी सुविधा केंद्र दिल्याबद्दल नागपूर विद्यापीठाला धन्यवाद दिले. त्यानंतर प्रास्ताविक भाषणातून त्यांनी विद्यार्थ्यांच्या उज्वल भविष्यासाठी आपले विचार व्यक्त केले. जीइएस च्या अध्यक्षा वर्षा पटेल यांनी विद्यार्थ्यांना प्रोत्साहन देऊन विद्यार्थ्यांच्या उज्वल भविष्यासाठी शुभेच्छा दिल्या. डॉ. संजय कवीश्वर अधिष्ठाता वाणिज्य व व्यवस्थापन विभाग यांनी आपले विचार व्यक्त करतांना विद्यार्थ्यांना विविध प्रमाणपत्र, त्यांच्या समस्या, नवीन योजनांची माहिती सांगितले त्यासाठी विविध ॲप आणण्यासाठी पुढाकार घेण्याचे आश्वासन दिले.

डॉ. नीलकंठ लंजे सदस्य व्यवस्थापन परिषद यांनी विद्यार्थ्यांना संबोधित करताना सांगितले की नागपूर विद्यापीठाने धोटे बंधू विज्ञान महाविद्यालयात सुविधा केंद्र सुरु होण्याबद्दल प्राचार्यांना अभिनंदन करून हे सुविधा केंद्र सुरु करणे हा विद्यापीठाच्या उत्तम उपक्रम आहे असे म्हटले. यामुळे जे विद्यार्थी नागपूरपासून खूप लांब राहतात त्यांना केंद्रामुळे सुविधा होईल व त्यांच्या खर्च व वेळ वाचेल या उपक्रमामुळे विद्यार्थ्यांना संबंधित अभ्यासक्रमांचे प्रमाणपत्र सहज उपलब्ध होऊ शकतात. मनीष वंजारी सिनेट सदस्य यांनी धोटे बंधू महाविद्यालयातील विद्यार्थी सुविधा केंद्राचे महत्त्व सांगितले.

डॉ. समय बनसोड व्यवस्थापन परिषद सदस्य यांनी महाविद्यालयाला विद्यापीठाशी दीर्घकालीन संबंध ठेवण्यासाठी आम्ही या केंद्रासाठी धोटे बंधू विज्ञान महाविद्यालयाची निवड केली आहे असे नमूद केले. तसेच विद्यार्थ्यांच्या उज्वल भविष्यासाठी विद्यार्थ्यांपर्यंत विविध संधी उपलब्ध करणे हे या केंद्राचे मुख्य उद्दिष्ट आहे व गोंदिया जिल्ह्याच्या विद्यार्थ्यांच्या फायद्यासाठी विविध योजना उपलब्ध करून देण्यात येतील असे आश्वासन सुद्धा दिले.

सिनेट सदस्य डॉ. प्रथमेश फुलेकर यांनी सुविधा केंद्राच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांना प्रम ाणपत्र, मार्कलिस्ट आणि विविध योजना सहज उपलब्ध होतील यावर चर्चा केली. समारंभाच्या शेवटी महावि?द्यालयाच्या तळमजल्यावर असलेल्या सर्व मान्यवरांच्या उपस्थितीत डॉ. समय बनसोड यांच्या हस्ते विद्यार्थी सुविधा केंद्राचे औपचारिक उद्घाटन झाले.

कार्यक्रमाचे संचालन डॉ. कल्पना घोषाल व कु. खुशबू पारधी यांनी केले. कार्यक्रमाच्या यशस्वीतेसाठी सर्व शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यानी परिश्रम घेतले.

देवरी तालुका राष्ट्रवादी काँग्रेस सभासद नोंदणीला उत्स्फूर्त प्रतिसाद

देवरी - राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाचे कार्याध्यक्ष खासदार प्रफुल पटेल हे क्षेत्रातील प्रगतीचा व उन्नतीचा दृष्टीकोन ठेवणारे एकमेव नेतृत्व आहे. राष्ट्रवादी काँग्रेस पार्टी शेतकरी, कष्टकरी सर्व सामान्य जनतेच्या हिताचे कार्य हि पक्षाची विचारधारा असून आपल्या पक्षाचे ध्येय धोरण सर्वसामान्यांपर्यंत पोहचवून पक्षाला बळकटी देण्यासाठी ही मोहीम महत्त्वाची आहे. त्यामुळे प्रत्येक गावात सर्व कार्यकर्त्यांनी बूथ मजबुतीकरिता नियोजन करावे व जास्तीत जास्त सदस्य जोडण्यासाठी सभासद नोंदणी करावी असे माजी आमदार राजेंद्र जैन यांनी मार्गदर्शन केले.

मॉ धुकेश्वरी मंगल कार्यालय येथे राष्ट्रवादी काँग्रेस पार्टी देवरीच्या वतीने माजी आमदार राजेंद्र जैन यांच्या उपस्थितीत सभासद नोंदणीला सुरुवात करण्यात आली. तालुक्यात पक्ष पदाधिकारी आणि कार्यकर्त्यांनी अतिशय उत्साहात सदस्यता नोंदणी अभियानात सहभाग नोंदवला.

यावेळी सर्वश्री राजेंद्र जैन, देवेंद्रनाथ चौबे, सुरेश हर्षे, रमेश ताराम, छोटेलाल बिसेन, जियालाल पंधरे, गोपाल तिवारी, भय्यालाल चांदेवार, हिनाताई टेम्भरे, पंकज सहारे, प्रल्हाद भोयर, नेमीचंद आंबिलकर, दुरुगकरजी, परबताबाई चांदेवार, शर्मिला टेम्भूर्णीकर, सुमनताई बिसेन, मनोहर राऊत, चुन्नीलाल शहारे, कमलाताई मस्के, लक्ष्मी मेश्राम, वर्षाताई बडवाईक, सीमा साखरे, परमेश्वरी नंदेश्वर, त्रिशला मेश्राम, प्रभाताई चौधरी, ललिता टेम्भूरकर, विंदाताई अंबादे, मालता निर्वाण, संगीत यावलकर, गीता उईके, ममता पाथोडे, सविता चौधरी, भूमेश्वरी रहांगडाले, मंजू गोस्वामी, उत्तरा रहिले, ज्ञानेशर भोयर,कृष्णा भोयर, भास्कर गावड मुनेश्वर भोयर योगेश देशमुख प्रवचन राऊत महादेव शामकुवर, पोशीककुमार सहारे, रंजन मेश्राम, राजेश बिंजलेकर, सत्यवान देशमुख, प्रल्हाद भोयर सहित मोठ्या संख्येने पक्ष पदाधिकारी व कार्यकर्ता उपस्थित होते.

पोलिस दादालोरा खिडकी योजनेतून ज्ञानदीप अभ्यासिकेचा नूतनीकरण सोहळा

गोंदिया - पोलिस अधीक्षक गोरख भामरे यांच्या संकल्पनेतून जिल्हा पोलिस दलातर्फे जिल्ह्यातील नक्षल प्रभावित दुर्गम, अतिदुर्गम भागांतील जनतेसाठी विशेषतः ग्रामीण भागातील होतकरू विद्यार्थी, युवक-युवतींच्या विकासासाठी पोलिस दादालोरा खिडकी योजना एक हात मदतीचा या योजनेंतर्गत विविध नावीन्यपूर्ण उपक्रम राबविले जात आहेत.

यातूनच गुरुवारी (दि.१७) देवरी येथील पोलिस उपमुख्यालयात सर्व सोयीसुविधांयुक्त मज्ञानदीप अभ्यासिकेचेफ नूतनीकरण व मसबसीडरी कॅन्टीनचेफ उद्घाटन करण्यात आले. उद्घाटन पोलिस अधीक्षक गोरख भामरे यांच्या हस्ते करण्यात आले. यावेळी अप्पर पोलिस अधीक्षक नित्यानंद झा, उपविभागीय पोलिस अधिकारी विवेक पाटील उपस्थित होते. दादालोरा खिडकी योजनेंतर्गत चालविण्यात येणाऱ्या पोलिस

भरतीपूर्व प्रशिक्षणात लेखी परीक्षा, शारीरिक चाचणी तसेच नियमित सराव परीक्षा अशी परिपूर्ण तयारी करून घेतली जात असल्याने ग्रामीण भागातील होतकरू विद्यार्थ्यांना लाभ होत असल्याचे विद्यार्थी सौरभ लेंडे व मयुरी गावड या प्रशिक्षणार्थ्यांनी मनोगतात सांगितले. प्रशिक्षणार्थ्यांना मार्गदर्शन करणारे सहायक पोलिस निरीक्षक बस्तवाडे, हवालदार डोईफडे, नेवारे, गावळ, वसीम पठाण, शिपाई विवेक साखरवाडे, गणवीर, चांदेवार यांचा वरिष्ठांच्या हस्ते सत्कार करण्यात आला. कार्यक्रमाला पोलिस अधिकारी, अंमलदार, अभ्यासिकेतील ३५ विद्यार्थी उपस्थित होते. संचालन सहायक पोलिस निरीक्षक अजित पाटील यांनी केले. प्रास्ताविक सहायक पोलिस निरीक्षक राजू बस्तवाडे यांनी मांडले. आभार पोलिस उपनिरीक्षक रंजित मट्टामी यांनी मानले.

वाचण्यासाठी पुस्तके, बसण्याची सोय केली- विद्यार्थ्यांना शांत, सुरक्षित आणि प्रेरणादायी अभ्यासाचे वातावरण मिळावे, या उद्देशातून दादालोरा खिडकी योजनेंतर्गत ही अभ्यासिका सुरु करण्यात आली आहे. अभ्यासिकेत वाचनासाठी आवश्यक पुस्तक संपदा, प्रशस्त बैठक व्यवस्था, पंखे, दिवे अशी पुरेशी सोय करण्यात आली आहे. पोलिस अधीक्षक भामरे यांनी विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी अशा अभ्यासिकेचे महत्त्व अधोरेखित केले.

अदासीच्या महिलांनी बार बंदीसाठी गाजवली विशेष ग्रामसभा

भर उन्हात ७८८ महिलांची उपस्थिती

गोंदिया : दारूमुळे गावाचे स्वास्थ्य बिघडते, तरुणाई वाममार्गाला लागते. ही स्थिती गावात राहू नये यासाठी अदासी येथील महिलांनी एकत्र येत अविनाश अशोक उजवणे यांच्या मागदर्शनाखाली मवाइन वर्ल्ड बारफ बंद करण्यासाठी एल्गार पुकारला. शनिवारी (दि.१९) बोलाविण्यात आलेल्या विशेष ग्रामसभेत तब्बल ७८८ महिलांनी आपली उपस्थिती नोंदवून बार बंद करण्यासाठी स्वाक्षरी केली. लगतच्या ग्राम अदासी येथे २६ जानेवारी २०२५ रोजी घेण्यात आलेल्या सर्व साधारण सभेत ही बार बंद करण्यासाठी सर्वानुमते ठराव पारित केला होता. यासंदर्भात निरीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क यांना कळिवण्यात आले होते. त्यानंतर १० मार्च २०२५ रोजी राज्य उत्पादन शुल्क विभागाने ग्रामपंचायतला पत्र देऊन विशेष ग्रामसभा घेण्याचे सुचविले. या बारला बंद करण्यासाठी गावातील दारूबंदी समितीची विशेष सभा ५ एप्रिल २०२५ रोजी घेण्यात आली.

या पत्राचा आधार घेत शनिवारी (दि.१९) सकाळी ११ वाजता जिल्हा परिषद उच्च प्राथमिक शाळेच्या आवारात विशेष महिला ग्रामसभेचे (निवडणूक) आयोजन करण्यात आले होते. ही सभा शांततेत पार पाडावी तसेच गावातील सर्व महिला सभासदांना वेळेवर उपस्थित राहता यावे, म्हणून सकाळी १० ते सायंकाळी ५ वाजेपर्यंत समितीतील सर्व सदस्य उपस्थित राहतील, असे सुचविण्यात आले होते. त्यानुसार मतदारांनी त्याच गावचे रहिवासी असल्याबाबतच्या पडताळणीसाठी ग्रामसभेपूर्वी त्यांचे ओळखपत्र सादर करावे. ओळखपत्र नसल्यास ग्रामपंचायतच्या सचिवाचे त्या गावाचे मतदार असल्याबाबतचे प्रमाणपत्र सादर करावे. जे मतदार वरीलप्रमाणे ओळखपत्र सादर करतील,

त्यांना ग्राममसभेत भाग घेता आले. महिलांनी बार बंद करण्यासाठी हिरिरीने भाग घेतला. गावातील ११२० महिलांचे मतदान होते. त्यापैकी ७८८ महिला विशेष ग्रासभेला उपस्थित झाल्या व त्यांनी बारला विरोध दर्शविला आहे.

यांनी घेतला पुढाकार

अदासी येथील बारबंदीसाठी घेण्यात आलेल्या विशेष ग्रामसभेत पंचायत समिती विस्तार अधिकारी तिडके, राज्य उत्पादन शुल्क विभागातील काळील, माजी जि. प. सदस्य जगदीश बहेकार, सरपंच उषा भोंडे, उपसरपंच सुधीर ब्राम्हणकर, ग्रामसेवक दिलीप शहारे, दारुबंदी समिती अध्यक्ष शकुंतला शिवणकर, उपाध्यक्ष उर्मिला रहांगडाले, ग्राम स्वच्छता संघ ग्रीन आर्मीचे सर्व सदस्य व गावातील महिलांनी पुढाकार घेतला.

बहुमताने ठराव पारित

महाराष्ट्र शासन राजपत्र गृह विभाग मुंबई दारूबंदी कायदा, १९४९ दिनांक २५ मार्च २००८ च्या आदेशान्वये ग्रामसभेने मद्यविक्रीची दुकाने बंद करण्यासाठी ग्रामसभेत किमान ५० टक्के एकूण मतदार किंवा एकूण महिला मतदार उपस्थित राहून साध्या बहुमताने ठराव पारित केल्यास त्या ठरावानुसार जिल्हाधिकाऱ्यांनी अशी मद्यविक्रीची अनुज्ञप्ती बंद करावी, असा कोणताही ठराव हा मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम, १९५८ आणि त्याखालील तयार करण्यात आलेल्या नियमातील तरतुदींनुसार विधिवत झाला असला पाहिजे. तो ठराव अदासीने करून दाखविला.

जिल्हा दुग्ध संघाला कुलूप तीन शीतकरण केंद्र बंद

गोंदिया – जिल्हा दुग्ध उत्पादन सहकारी संस्थांचा संघ गेल्या चार वर्षांपासून बंद पडला आहे. परिणामी, अनेक दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्थांचे चुकारे अडले आहेत. जिल्ह्यातील तीन दूध शीतकरण संस्थांना टाळे लागले असून कित्येक संस्था बंद पडल्या आहेत. परिणामी, दुग्ध व्यवसायावर अवकळा आल्याची स्थिती आहे. त्याचबरोबर ज्या दुग्ध उत्पादक आणि संस्थांनी दूध विक्री केली त्यांचे पैसे देखील अद्यापही सरकारने दिले नाही.

त्यामुळे मकामधेनूफ सारखी योजना राबवून अर्थ तरी काय? असा सवाल शेतकरी आणि दूध उत्पादक उपस्थित करू लागले आहे. जिल्ह्यात दुग्ध उत्पादन वाढत असल्याने शासनाकडून गोंदिया जिल्ह्यात शासकीय दुग्ध शीतकरण केंद्राची उभारणी करण्यात आली. शासनाकडून नियमित खरेदी केलेल्या दुधाचे चुकारे वेळावेळी अदा करण्यात आले. जिल्ह्यातील दुग्ध संकलित करून ते शीतकरण केंद्रावर पोहोचविणे, दुग्ध तपासणी संस्था अशा अनेक ठिकाणी युवकांना रोजगार मिळाला. शासकीय दरानुसार दुधाचा दर मिळू लागल्याने शेतकरी, शेतमजुरांचे अर्थकारण मजबूत होऊन जीवनमान उंचावले होते. जिल्ह्यात कोहमारा येथे २० हजार लिटर क्षमतेचे शासकीय दुग्ध शीतकरण केंद्र उभारण्यात आले. मात्र दुधाचा पुरवठा ठप्प झाल्याने ते बंद पडले. त्यामुळे अनेकांचा रोजगार हिरावला गेला.

संघाचे पदाधिकारी चुकाऱ्यांसाठी देखील तारखांवर तारीख देत असल्याने दुग्ध उत्पादक हवालदिल झाले आहेत. मध्यंतरी संघाची मालमत्ता विकून दुग्ध उत्पादन सहकारी संस्थांचे चुकारे अदा करण्यात येतील, असेही सांगण्यात आले होते. दुग्ध संघाच्या राजकारणामुळेच येथील दुग्ध व्यवसायाला अवकाळा आल्याचा आरोप होत आहे. दुग्ध उत्पादन सहकारी संस्था संघाचा कारभार जुलै २०१९ पर्यंत सुरळीत होता. मात्र ऑगस्ट २०१९ पासून सडक अर्जुनी व मोरगाव तालुक्यातील सहकारी संस्थांचे चुकारे अडलेव संस्था डबघाईस आल्या. त्याचवेळी जिल्हा दुग्ध संघ देखील बंद झाले. कुडवा येथील दुग्ध संघाच्या प्रशस्त इमारत आणि जिल्हा कार्यालयाला देखील कुलूप ठोकण्यात आले. एकीकडे सरकार दुधाचे उत्पादन व्हावे, या हेतूने कामधेनू दत्तक योजना राबवत आहे. मात्र दूध संघ आणि शासकीय दूध शितकरण केंद्र बंद झाले. अशा अवस्थेत दूधउत्पादन वाढविण्याचा शासनाचा उद्देश साध्य कसा होणार? असा सवाल उपस्थित होत आहे. असे असताना थकीत असलेल्या दुग्ध उत्पादक आणि दुग्ध सहकारी संस्थांनी शासनाकडून खरेदी केलेल्या दुधाची संपूर्ण रक्कम संघाला अदा करण्यात आली. परिणामी विभागाने या प्रकरणात हात वर केले.

दूध संस्था तोट्यात असल्यामुळे बंद केले राज्य सरकारच्या वतीने दूध संघासाठी महानंदा ही संस्था राज्यस्तरावर काम करत आहे. मात्र कोरोना काळात राज्यातील दूध संस्था तोट्यात जात असल्यामुळे जिल्हा संघांवर दबाव आणून २०२० मध्ये सर्व जबाबदारी केंद्राकडे सोपविण्यात आली. त्यानंतर केंद्राने राज्यातील २६५ केंद्र बंद केले. आता त्या संस्थांतील दूध अमूल नावाच्या खासगी संस्थेला देण्यात येत आहे.

वाय.टी. कटरे यांच्यासह ६३ कार्यकर्त्यांचा काँग्रेस प्रवेश

तिरोडा : भारताचा तसाच महाराष्ट्राचा विकास हा काँग्रेस पक्षच घडवू शकतो यावर तसेच नानाभाऊ पटोले व स्थानिक माजी आमदार दिलीप बन्सोड यांच्या नेतृत्वावर विश्वास स्वास ठेवून कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे माजी सभापती वाय टी कटरे यांनी आपल्या ६३ समर्थकांसह तिरोडा येथील काँग्रेस भवन येथील आयोजित कार्यक्रमात काँग्रेस पक्ष्यात प्रवेश घेतला. यावेळी माजी प्रदेशाध्यक्ष नाना पटोले, खासदार प्रशांत पडोळे, माजी आमदार तथा गोंदिया जिल्हा अध्यक्ष दिलीप बन्सोड, काँग्रेस नेते राधेलाल पटले व काँग्रेसचे तालुका व जिल्ह्यातील पदाधिकारी व कार्यकर्ते प्रामुख्याने उपस्थित होते. यांच्या उपस्थितीत वाय टी कटरे यांच्या काँग्रेस पक्षात प्रवेश झाल्याने तालुक्यात काँग्रेस कार्यकर्त्यांमध्ये नवचैतन्यतसेच उत्साहाचे वातावरण निर्माण झाले आहे. वाय टी कटरे यांचे सोबत तुंडीलाल शरणागत, वनिता ठाकरे, सुनिता किशोर खंडाते साधनाताई डोंगरे, सुनीता मेश्राम, अशोक बिसेन राजू भलावी, विजय वाघाडे, कमलेश मारबते, आशिष वाघाडे, किशोर खंडाते, शेखर खंडाते, निकलेज खंडाते, शिवा उईके, सुरेश खंडाते, सुनील परतेती , रवी राऊत, शत्रुघ्न बोबडे, मुकेश खंडाते, सुखराम खंडाते, प्रेमलाल राऊत, मनीषा राऊत, सोनू राऊत, भूमिका मंडारी, सत्यकला कोबडे, कविता परतेती, शारदा खंडाते, जसवंत खंडाते, सुरेखा राऊत, मीरा राऊत, सिंधू परतेती, शालू परतेती, लता कोबडे, आकाश कुसराम, प्रदीप चामलाटे, विनोद चामलाटे, अनिल राऊत, कन्हैया चामलाटे लघुमन कोंबाडे सत्यवान राऊत संदीप चामलाटे, हिरामण टेंभरे, लोकचंद टेंभरे, किशोर टेंभरे जितेंद्र बीसेन, प्रदीप खंडाते, शेखर खंडाते, अंकुश चामलाटे, सुषमा नेवारे, कांता उडपाते, दुर्गा नेवारे, रूपलाल टेंभरे, सुरेंद्र ठाकरे, हनीफ शेख, निलेश्वर टेंभरे, शबाना शेख भरत कोबडे यांच्या समावेश आहे.

४५८ नागरिकांना देण्यात आला प्रथमोपचार

तिरोडा – तालुक्यातील ग्राम सुकडी डाकराम येथे चैत्र पौर्णिमेच्या पर्वावर श्रीक्षेत्र चक्रधर स्वामींची यात्रा १५ ते २० एप्रिल या कालावधीत पार पडली. यात्रेत सहभागी होणाऱ्या नागरिकांना आरोग्य विषयक सुविधा देण्यासाठी आरोग्य केंद्राद्वारे विशेष शिबिर लावण्यात आले व त्यातून ४५८ नागरिकांना प्रथमोपचार देण्यात आला. सुकडी डाकराम १५ ते २० एप्रिल या कालावधीत चैत्र पौर्णिमेनिमित्त यात्रा भरत असून यात्रेत विविध धार्मिक कार्यक्रम, भजन, कीर्तन, महाआरती, महाप्रसाद व सामूहिक विवाह यांचा समावेश असतो. श्रीक्षेत्र चक्रधर स्वामी यात्रेला संपूर्ण विदर्भातूनच नव्हे, तर मध्यप्रदेश राज्यातूनही मोठ्या संख्येने भाविक येतात.यात्रेदरम्यान ग्रामीण भागातील आदिवासी जनतेला वैद्यकीय सुविधा उपलब्ध व्हाव्यात या हेतूने प्राथमिक आरोग्य केंद्र सुकडी डाकराम येथील वैद्यकीय अधिकारी डॉ. शिव हरिणखेडे यांच्या नियोजनानुसार आरोग्य शिबिर व जनजागृती स्टॉल लावण्यात आले होते. या शिबिरातून ४५८ लोकांना प्रथमोपचार देण्यात आला. तसेच सहा दिवस सकाळ, दुपार, सायंकाळ आरोग्यसेवक व जलसुरक्षकांच्या मदतीने पिण्याच्या पाण्याची ओटी तपासणी व जलशुद्धीकरण करुन क्लोरिनेशन करण्यात आले. भाविकांसाठी भक्तनिवास, हॉटेल, पिण्याच्या पाण्याच्या टाक्यांचे असे एकूण २५ जलस्रोतांचे ओटी तपासणी करण्यात आले होते. शिबिरासाठी डॉ. स्नेहा दोनोडे, डॉ. प्रीती वालके यांचे मार्गदर्शनात समुदाय आरोग्य अधिकारी डॉ. नमिता गौतम, डॉ. रोहित हरीणखेडे, डॉ. अशोक भगत, डॉ. निशांत डहाटे, आरोग्यसेवक जिलानी कागदी, व्ही. ए. डहारे, राहुल तिरकुले, एम. एस. क्षीरसागर, एस. एच. पुगळे, आरोग्यसेविका दीपाली ठवकर, डी. वाय. पटले, तारा तितिरमारे, शोभा राठोड, पी. टी. नैकाने, श्रद्धा बोरकर, पिंपळकर, कळाम, गणवीर, गुनेरिया, भूषण उईके, सी. बी. घाबर्डे, विजय मेश्राम, सुनील भोले यांनी सहकार्य केले.

चांगोटोला परिसरात बिबट जोडप्याचे बस्तान

गोरेगाव – तालुक्यातील हौसीटोला चांगोटोला शिवारात दोन–तीन दिवसांपासून बिबट्याचा एक जोडपा ठाण मांडून आहे. परिसरातील शेतर्क?यांना या जोडप्याचे दर्शन झाले असतानाच लग्न सोहळ्यातून घरी जात असलेल्या नागरिकांनाही हे बिबट नजरेस पडले.

काहींनी मोबाईलमध्ये चित्रफीत तयार करून प्रसारीत केली. असे असले तरी वन विभागाने या घटनेला नकार देत चित्रफीत फेक असल्याचे सांगीतले. दूसरीकडे पोलिस विभागाने घटनेला दुजोरा दिला आहे. शिवारात एकासोबत नर व मादा बिबटचे दर्शन झाल्याने परिसरात भिती निर्माण झाली आहे.

गोरेगाव तालुक्याच्या अंतिम टोकावर नवेगाव–नागझिरा व्याघ्र प्रकल्पाला लागून चांगोटोला (हौसीटोला) गाव आहेत्र १८ एप्रिल रोजी रात्रीच्या सुमारास काही शेतर्क?यांना हौसीटोला चांगोटोला ग्रामपंचायत कार्यालयाच्या मागील शेतात नर व मादी बिबट दिसले. त्यांनी याविषयी गावर्क?यांना माहिती दिली. यानंतर १९ एप्रिलच्या रात्री तुमसर ते चांगोटोला रस्त्यावर लग्न सोहळा आटपून येर्णा?या नागरिकांना दोन्ही बिबटांचे दर्शन झाले. घटनेची महिती गोरेगाव पोलिस व वन विभागाला देण्यात आली. गोरेगावचे पोलीस निरीक्षक रामेश्वर पिपरेवार यांनी चांगोटोला गावाला भेट देत परिस्थितीचा जाणून घेतली. शेतात उन्हाळी धान व दतर पीक आहेत. महावितरणकडून सायंकाळी ६ ते सकाळी ६ या कालावधीत वीज पुरवठा केला जात आहे. शेतकरी रात्री–बेरात्री शेतात जाऊन सिंचन करीत आहेत. तेव्हा वन्य प्राण्यांपासून धोका होण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. या संदर्भात गोरेगाव वनपरिक्षेत्राधिकारी मनोज गाढवे यांच्याशी संपर्क करून प्रकाराची सत्यता जाणून घेतली असता, त्यांनी नर–मादी बिबटाचा व्हिडिओ फेक असल्याचे सांगितले.

ग्रामसेवकाची ८ पदे रिक्त

गोंदिया : पंचायत राज व्यवस्थेत ग्रामपंचायतीला केंद्रस्थानी ठेवण्यात आले आहे. त्यांतर्गत लोकप्रतिनिधींसह शासनाच्या योजनांची अंमलबजावणीत शासनाचा प्रतिनिधी म्हणून ग्रामसेवकांची भूमिका महत्त्वाची आहे. जिल्ह्यात २०११ च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्येच्या तुलनेत ग्राम पंचायत यांची निर्मिती झाली नाही. परिणामी ग्रामसेवकांची पदे भरलेली दाखवत आहे. जिल्ह्यात केवळ ८ जागा रिक्त असल्याचे दिसून येत असले तरी प्रत्यक्षात एका ग्रामसेवकाकडे दोन ते तीन ग्रामपंचायतींचा प्रभार सोपविण्यात आला आहे. पंचायत राज व्यवस्थेमधील सर्वांत महत्त्वाचा घटक म्हणून ग्रामपंचायतींकडे पाहिले जाते. शासनाच्यावतीने राबविण्यात येणाऱ्या योजना समाजातील शेवटच्या घटकांपर्यंत पोहोचविण्याचे काम ग्रामपंचायतींच्या माध्यमातून केले जाते. याशिवाय राजकारणातील सुरुवातीचे धडेसुद्धा ग्रामपंचायतींमध्ये गिरवले जातात. या ग्रामपंचायती अधिक सक्षम करण्यासाठी गेल्या दोन दशकांपासून शासन पातळीवर प्रयत्न केले जात आहेत. महायुतीच्या काळात केंद्र शासनाकडून देण्यात येणारा वित्त आयोगाचा निधी थेट ग्रामपंचायतीच्या खात्यावर वर्ग करण्याचा निर्णय घेतला. त्यामुळे वित्त आयोगातून मिळणाऱ्या निधीसाठी ग्रामपंचायतींना आता झेडपी, पंचायत समिती किंवा नेत्यांकडे मारावे लागणारे हेलपाटे बंद झाले आहेत. गावाची गरज ओळखून विकासकामे करण्याचे अधिकार ग्रामपंचायतींना दिले आहेत. सध्या विकासकामांसाठी ग्रामपंचायतींना थेट निधी जमा होत असल्यामुळे पूर्णवेळ ग्रामसेवक नसलेल्या गावांमध्ये विकासकामे करण्यात अडचणी निर्माण होत आहेत. पुरेसा कर्मचारी वर्ग मात्र दिला जात नाही. ग्रामपंचायतीचे सचिव म्हणून ग्रामसेवक काम पाहत असतात. जिल्ह्यात ५४७ग्रामपंचायती आहेत. २०११ च्या जनगणनेनुसार जिल्ह्यात ३४८ ग्रामसेवक पदांना मंजुरी देण्यात आली. त्यापैकी ३४८ पदे भरण्यात आली. तर नुकतीच अनुकंपा तत्वावर ३२ पदे भरण्यात आली आहेत. मात्र, मार्च एंडचे जिल्हा परिषद गौदिया कारणसमोर करून त्या ३२ ग्रामसेवकांना अद्यापही ग्रामपंचायतींचे वाटप करण्यात आले आहे. उल्लेखनीय म्हणजे, इतर जिल्ह्यांत २०११ च्या जनगणनेतील लोकसंख्येच्या आधारावर साझे तयार करण्यात आले आहेत. त्या साझ्यांत ग्रामसेवकांची नियुक्ती करण्यात आली. मात्र गोंदिया जिल्ह्यात चुकीचा अर्थ काढून साझ्यांची निर्मिती न करता साझे तयार झालेले नाहीत. परिणामी जिल्हा परिषद प्रशासन केवळ ८ जागा रिक्त असल्याचे दाखवत असले तरी प्रत्यक्षात एका ग्रामसेवकाकडे दोन ते तीन गावांचा प्रभार सोपविण्यात आला आहे. शासनाच्या वतीने ग्राम पंचायतींना अनेक योजना संलग्न करण्यात आल्या. अमलबजावणी करताना ग्रामसेवकांना कमालीचा त्रास सहन करावा लागत आहे. त्यामुळे नागरिकांची कामे देखील खोळंबून राहत असल्याचे जिल्ह्यात चित्र आहे. ग्रामपंचायतींची संख्या पाहता प्रत्येक ग्रामपंचायतीला ग्रामसेवक मिळू शकेल, अशी परिस्थिती नाही. त्यामुळे त्याचा परिणाम गावातील कामांवर होत आहे.

हे केवळ प्रमाणपत्र नाही तर उज्ज्वल भविष्याची हमी - विनोद अग्रवाल

गोंदिया : शासकीय योजना आणि संविधानिक हक्कांपासून अनेक वर्षापासून वंचित असलेल्या मांग–गारुडी समाजासाठी २० एप्रिल हा दिवस महत्त्वपूर्ण आहे. जेव्हा उपेक्षा, ओळख नसणे आणि दुःख यांना हक्क आणि सन्मानाचं नाव मिळालं. त्यांना मिळालेले प्रमाणपत्र हे केवळ प्रमाणपत्र नसून उज्ज्वल भविष्याची हमी असल्याचे प्रतिपादन आ. विनोद अग्रवाल यांनी केले. आ. विनोद अग्रवाल व जिल्हाधिकारी प्रजित नायर यांच्या संयुक्त पुढाकारातून

पंचायत समितीच्या विशेष कार्यक्रमात २२७ लाभार्थ्यांना जात प्रमाणपत्र वितरित करण्यात आले. यावेळी ते बोलत होते. जे स्वातंत्र्याच्या ७८ वर्षानंतरही रेशन कार्ड, आधार कार्ड, जात प्रमाणपत्र, घर, वीज, पाणी यांसारख्या मूलभूत सुविधा नसल्यामुळे सरकारी योजनांपासून पूर्णपणे वंचित राहिले, यांच्याकडे जन्माचा दाखला नव्हता, शिक्षणाची कागदपत्रे नव्हती. त्यांना ही सर्व कागदपत्रे उपलब्ध करून दिली.

२८ फेब्रुवारीला पालावरची शाळा (कुडवा) येथे विशेष बैठक घेऊन त्यांनी महसूल विभाग आणि जिल्हाधिकारी कार्यालयाच्या अधिकाऱ्यांबरोबर तातडीची योजना तयार केली. अभिलेखांची तपासणी करून जात प्रमाणपत्रांची प्रक्रिया त्वरित पूर्ण करण्याचे आदेश दिले. जात प्रमाणपत्र मिळाल्यामुळे आता मांग–गारुडी समाजातील विद्यार्थी शैक्षणिक आरक्षण, शिष्यवृत्ती, घरे, रोजगार योजना यांसह विविध शासकीय योजनांचा लाभ घेऊ शकतील. या प्रमाणपत्रामुळे त्यांना केवळ ओळखच नव्हे, तर सन्मान आणि संधी मिळाली आहे.

कार्यक्रमाला जिल्हाधिकारी प्रजित नायर, पंचायत समिती सभापती मुनेश रहांगडाले, उपविभागीय अधिकारी खंडाईत, तहसीलदार शमशेर पठाण, अपर तहसीलदार कांबळे, माजी सभापती पूजा अखिलेश सेठ, कुडवाचे उपसरपंच कमल फरदे, जि. प. सदस्या अनंदा वाढीवा, तलाठी भोयर, समाजसेवक प्रशांत बोरसे, मंडळ अधिकारी उपस्थित होते.

अदानी प्रकल्पाला जाणारा पाणी शेतपिकांसाठी द्या जि. प. सदस्य पारधी यांची मागणी

तिरोडा – तालुक्यातील बहुतांश शेतकऱ्यांनी धानपिकाची लागवड केली आहे. उन्हाळी पिकांना पाण्याची नितांत आवश्यकता आहे. परंतु, कृषी पंपाना मुबलक प्रमाणात विज पुरवठा दिला जात नाही. शिवाय जलस्रोतील पाणीसाठा कमी झाल्याने पिकांना पाणी मिळणे अवघड झाले आहे. परिणामी पीक संकटात आले आहेत.

यामुळे पंप हाऊसव्दारे अदानी प्रकल्पाला जाणारा पाणी महिनाभराकरीता बंद करून शेतपिकांना देण्यात यावे, अशी मागणी जि. प. सदस्य किरणकुमार पारधी यांनी केली आहे. जिल्ह्यासह तालुक्यातील प्रमुख व्यवसाय शेती आहे. बहुतांश कुटूंबाचा उदरनिर्वाह शेतीवर चालत असतो. उन्हाळ्यात शेतीला सिंचन सुविधा मिळावी, याकरीता धरण, प्रकल्पाची निर्मिती करण्यात आली आहे. या धरणांमध्ये पाणीसाठा असला तरी वाढत्या तापमानामुळेयामध्ये घट आली आहे. तालुक्यात मोठ्या प्रमाणात शेतकऱ्यांनी रब्बी हंगाम पिकांचे नियोजन केले आहे. परंतु, वाढत्या तापमानामुळे पाण्याची टंचाई निर्माण झाल्याने पीक संकटात सापडली आहेत. पिकांसाठी धरणातील पाणी सोडण्यात यावे, अशी मागणी केली जात आहे. परंतु, याकडे दुर्लक्ष केले जात आहे. तर दुसरीकडे कृषीसाठी शेतकऱ्यांना मुलबक प्रमाणात विज पुरवठा केला जात नाही. यामुळे पाण्याअभावी पिक धोक्यात आली आहेत. जमिनीला भेगा पडल्याअसून हाती येणारे उत्पादन हातून जाताना शेतकऱ्यांना दिसत आहे. चिरेखणी, करटी, बेलाटी, कवलेवाडा, मांडवी, मुंडीपार, बिलोली, चांदोरी, भंबोडी, सालेबर्डी, सोनोली, घोगरा, घाटकुरोडा यासह परिसरातील शेतकरी चिंतेत सापडले

११ तासांत पाल्क समुद्रधुनी सर करत शाश्रुतीने रचला इतिहास

गोंदिया – प्रबल ईच्छाशक्ती, एकाग्रता सर्वसमावेशकतेच्या ऐतिहासिक आणि अभूतपूर्व पराक्रमात, भारताच्या पहिल्या अँप्युटी जलतरणपटूने शुक्रवारी ११.५ तासांत पाल्क समुद्रधुनी सर करून इतिहास रचला.

वादळ आणि भरतीच्या प्रवाहांना पार करीत थलाईमन्नार (श्रीलंका) पासून ते धनुष्कोडी (भारत) पर्यंत आव्हानात्मक खुल्या पाण्यातून ३५ किमी पेक्षा जास्त अंतर पोहून शाश्रुतीने इतिहास घाडवला. एक पाय नसलली व मूळची गोंदिया जिल्ह्यातील अर्जुनी मोरगाव तालुक्यातील ताडगाव येथील शाश्रुती विनायक नाकाडे ही पाल्क समुद्रणुनी (स्ट्रेट) यशस्वीपणे पार करणारी पहिली अँप्युटी जलतरणपटू ठरली. फिशिंग जेट्टी, रामेश्वरम येथून १७ एप्रिल रोजी रात्री ७.५० वाजताच्या सुमारास स्पर्धेला प्रारंभ झाला.

१८ एप्रिल रोजी पहाटे ५.५० वाजता, थलाईमन्ना या श्रीलंकेच्या प्रदेशात धनुषकोडी येथे भरती–ओहोटी आणि प्रतिकूल हवामानात शाश्रुतीने ३५ किमी पेक्षा अधिक अंतर सर केले. यासाठी तिला ११ तास ५ मिनिटे लागले. तिचे भारतीय सीमाशुल्क, इमिग्रेशन अधिकारी, माध्यम प्रतिनिधी व मान्यवरांनी जोरदार स्वागत केले. यावेळी भारतीय जलतरण महासंघाचे विजयकुमार मयांडी, डॉ. आशेष सैनी उपस्थित होते. शाश्रुतीच्या यशाबद्दल कोहळी समाज मंडळाचे केंद्रीय अध्यक्ष प्रकाश बाळबुद्धे, उपाध्यक्ष अमोल मुंगमोडे, कोहळी समाज गोंदिया जिल्हाध्यक्ष किशोर डोंगरवार, गंगाधर परशुरामकर, वंदना किशोर डोंगरवार, प्रकाश गहाणे, रचना गहाणे, हेमराज पुसतोडे, लोकपाल गहाणे, डॉ. अविनाश काशीवार, दिलीप लोदी, डॉ. प्रभाकर गहाणे, विजय कापगते, डॉ. नीलकंठ लंजे आदिंनी कौतुक करून पढील वाटचालीसाठी शुभेच्छा दिल्या.

शाश्रुतीने बंगालच्या उपसागरात जलतरणाचे प्रशिक्षण घेतले. यासाठी तिला गोस्पोर्ट्स फाउंडेशनने सहकार्य केले. शाश्रुतीने नागपुरातील सेंट झेवियर्स हायस्कूल येथून माध्यमिक, केंद्रीय विद्यालय नाशिक येथून उच्च माध्यमिकम तर सध्या हिस्लॉप कॉलेजला पदवीच्या अंतिम वर्षाचे शिक्षण घेत आहे. गेल्या वर्षी ती जागतिक क्रमवारी ट्रायथलॉनमध्ये १२ व्या क्रमांकावर होती. पॅरालिम्पिक स्पर्धेला ती मुकली. हरियाणातील अर्जुन पुरस्कारप्राप्त प्रशांत कर्माकर यांच्याकडे ती प्रशिक्षण घेत आहे. ती ११ वर्षांपासून या खेळात सक्रीय आहे. १३ वर्षाची असताना भारताचे प्रथम प्रतिनिधित्व केले. तिने आशियाई पॅरा गेम्स २०२२ मध्येही भारताचे प्रतिनिधित्व केले आहे.